

# **Rivalerne**

**Komedi i 5 akter**

**af**

**Richard Brinsley Sheridan**

**Översättning från originalspråket**

**Wendela Hebbe**

## **Personerne**

Sir Anthony Absolute

Capitaine Absolute

Faulkland

Acres

Sir Lucius O'Trigger

Fag

David

En kusk

Mrs Malaprop

Lydia Longuish

Julia

Molly

Tjensteflicka. Kypare. Uppassare. Betjening

Scenen är Bath. Tiden för handlingen 4 timmar.

## **Första akten**

### **En gata i Bath**

#### **1 sta scenen**

Kusken går över scenen. Fag kommer in och blickar efter honom.

FAG   Hvad! Kusken Thomas! Jag är säker på att det är han? Hör hit Thomas! Thomas!

KUSKEN   Hvaba? Hvad är det om? Regera! Herr Fag! – er hand gamle kamrat.

FAG   Ursägta handsken, Thomas! – Jag är fan så glad att se dig, min högst uppsatta vän, du ser ju helt fryntlig ut! Men hvem tusan kunde drömma om att träffa dig i Bath?

KUSKEN   Nej det tror jag nog. Men, ser han, miss Julia Harry, jungfru Ketty och Jokejen, alla äro de här.

FAG   Verkligen?

KUSKEN   Men säg mig, herr Fag, hur är det fatt med hans unga husbonde. SirAnthony lär bli mycket förundrad då han får veta att unga herrn är i Bath.

FAG   Jag tjenar inte mera hos kapten Absolute.

KUSKEN   Huru? Hva' falls'

FAG   För närvarande är jag engagerad af Löjtnant Beverley.

KUSKEN   Jag är rädd, herr Fag, att detta inte är något förmånligt ombyte.

FAG   Också har jag inte gjort något ombyte Thomas.

KUSKEN   Inte? Sa han icke nyss att han lemnat sin unga herre?

FAG   I korthet då. Kapten Absolute och Löjtnant Beverley är en och samma person.

KUSKEN   Han är väl så fan heller.

FAG Jo, så är det verkligen, Thomas

KUSKEN Såså! – Det är väl något infall kan jag tänka. Tala om det för mig, Herr Fag, han vet att jag har förtroende för honom.

FAG Du är ju tystlåten, Thomas?

KUSKEN Som en åkarehäst.

FAG Nå väl, orsaken och upphofvet till allt detta är – kärleken, som varit en upptågsmakare allt sén Adams tid.

KUSKEN Ja, ja – jag gissade att det var ett qvinnfolk med i spelet, men säg mig då, hvarföre vill hans herre gälla bara för Löjtnant, han kunde ju ha dragit till med general, eller något dylikt.

FAG Ah! Thoms, deri ligger just knuten. Märk, Thomas, min herre är kär i en flicka med mycket besynnerlig smak. Hon tycker bättre om honom som Löjtnant på half såld, än såsom arfvinge till Sir Anthony Absolute, en man med 3000 pund om året.

KUSKEN Det var också en högst besynnerlig smak, det måste jag säga! Men kanske hon har godt om fyrkarna sjelf, herr Fag? Är hon rik, he?

FAG Rik! Ja vaserra! Han har en knähund som spisar på puraste guld, hon matar sin papegoja med äkta perlor och rullar opp sitt hår på bankonoter!

KUSKEN För tusan, det der är bra nog förspännt, men dra´de också jemt, kaptenen och hon?

FAG Kär som dufvor!

KUSKEN Kan man få veta hennes namn?

FAG Miss Lydia Longuish, men det är ett gammalt tråkigt tantskräp i vägen, emedlertid har hon sett min herre, ty vi blefvo bekanta med Miss Lydia vid ett besök i Gloucestershire.

KUSKEN Godt, jag önskar bara, att de väl vore i äktenskapsselen. Tst! Det är kapten – är det Missen som är med honom?

FAG Nej bevars! Det är jungfru Molly, kammarjungfru hos min herres fästmö. De bo i det der huset – men jag måste ta´fatt på honom för att rapportera nyheterna.

KUSKEN Så för tusan! – han ger henne pengar! – farväl, herr Fag.

FAG Adieu då, Thomas. / De går åt ömse sidor/

## **2 dra scenen**

(En budoir i Mrs. Malaprops logis. Lydia sitter i en soffa med en bok i handen. Molly är nyss hemkommen)

MOLLY Jag försäkrar er miss, att jag sprungit öfver halfva sta´n för att få rätt på den bok ni vill ha, jag tror inte att det finns ett enda lånbibliothek i hela Bath som jag icke besökt.

LYDIA Nå hvad har du då med dig för slag?

MOLLY Ack, se här miss. /Hon tar fram böcker under sin kappa och från sina fickor/ Här är ”Gordiska knuten” och här ”Den fagra Rosamunda”, här är ”Oskuldens tårar”, och ”Den vattnade cypressen”, Det här är ”En abedissas memoirer”, hopsatte af henne sjelf”, och här är slutet af ”den känslamma resan”.

LYDIA Hvad är det för slag som ligger vid spegeln?

MOLLY Den der stora luntan? Åh, det är bara ”Menniskans pligter”, som jag för tyngdens skull, nyttjar att pressa några blonder uti.

LYDIA Det är bra – gif mig nu min can de luce.

MOLLY Är det den i blå bandet, fröken?

LYDIA Sådan sjåpa! Min flaska der.

MOLLY Ack, jaså – dropparna! Se här miss.

LYDIA Vänta! – någon kommer, fort, se efter hvem det är - /Molly går/ jag hörde bestämdt min kusin Julias röst!

MOLLY /kommer tillbaka/ Hon det är miss Melville!

LYDIA Är det möjligt! /Till Julia som inkommer/ Min bästa Julia hvad jag är glad! /De omfamna hvarandra. Molly går/ Hvilken oväntad lycka!

JULIA Det är sannt, Lydia, men den är så mycket angenämare, - likväl måste jag fråga dig huru det kom till att man i början icke ville släppa in mig?

LYDIA Ack Julia, jag har tusen saker att säga dig! – men säg mig först hvad som förmått trolla dig hit till Bath? Är Sir Anthony här?

JULIA - Vi kom för en timma sedan, och jag förmodar att han kommer hit för att besöka Fru Malaprop så fort han klädt om sig.

LYDIA Nå, låt mig då anförtro dig några af mina bekymmer medan vi äro allena! – Jag har skriftligen sagt dig, hela mitt förhållande till Beverlehy: - men jag har förlorat honom, Julia! Min tant har upptäckt vår förbindelse genom ett bref som hon snappat upp, och jag har inte sedan dess fått lemna mitt rum! – Och ändå har hon – du kan väl knapt tro det! – blifvit kär i en tjock Irrländsk baron som hon träffade på en lustresa för icke längesen.

JULIA Du skämtar, Lydia?

LYDIA Nej, på min ära. Hon förer verkligen en slags correspondence med honom, likväl under ett låtsadt namn, intilldess hon finner för godt att upptäcka sig – Amanda eller Miranda, eller något dylikt.

JULIA Nå, då borde hon väl vara mera öfverseende mot sin niece?

LYDIA Ja, men tvärtom! Dessutom nu måste jag äfven meddela dig en ny sorg: den der förhatliga Acres är kommen till Bath i dag: så att nu blir här aldeles odrägligt.

JULIA Åh, Lyda! Låt oss vara vid godt mod, så länge, sir Anthony skall nog ställa saken till rätta med fru Malaprop.

LYDIA Men du vet inte det värsta ännu. Olyckligtvis blef jag oense med Beverley kort innan min tant upptäckte vår förbindelse, och vi ha ännu icke träffats och blifvit försonade.

JULIA På hvad sätt förbröt han sig då emot dig.

LYDIA Åh, det var just ingenting! Men jag begriper inte hur det var fatt, ty huru ofta vi än voro tillsammans, så blefvo vi ändå aldrig oense! Jag fruktade slutligen att han aldrig sjelf skulle ge mig anledning till någon liten tvist, och därför skref jag i Thursdags ett brev till mig sjelf, för att meddela mig sjelf att Beverley kurtiserade en annan flicka. Jag undertecknade det: från ”En okänd vän”, visade för Beverley anklagade honom för falskhet, ställde mig mycket förtörnad och bedyrade att jag aldrig ville se honom mera.

JULIA Och du skiljdes vid honom så, och har icke sett honom mera.

LYDIA Dagen derpå kom tant oss på spåren. Jag ville bara plåga honom några dagar, och nu har jag förlorat honom för alltid!

JULIA Om han är så ädel och upprigtig som du skrivit honom för mig så öfverger han dig icke på det sättet. Betänk dig emedlertid, Lyda; du säger ju att han blott är Löjtnant, och du är agarinna af 30.000 pund!

LYDIA Men du vet ju att jag förlorar största delen af min förmögenhet om jag, innan jag blir myndig gifter mig mot min tants vilja; och detta är just hvad jag varit besluten att göra; alltsedan jag fick veta beskaffenheten af det straff som skulle följa på ett sådant steg. Jag skulle aldrig kunna älska den man, som vid tanken på en dylik motgång skulle vilja dröja att fria en enda dag.

JULIA Men det der är ju bara kapriser, Lydia!

LYDIA Hvad! Beskyller Julia mig för nyckfullhet? Jag trodde att hennes älskare Faulkland hade vant henne vid dylikt.

JULIA Jag tycker icke om detta fel, ej ens hos honom.

LYDIA Men apropos ..... Du har väl skickat honom bud, förmodar jag?

JULIA Inte ännu. Han vet icke det ringaste af att jag är i Bath. Sir Anthonys resa blef så hastigt beslutad att jag omöjligen kunde underrätta honom derom.

LYDIA Ja, Julia, du rår dig sjelf, du, fastän du är ställd under Sir Anthonys beskydd, och likväl har du hela detta år varit en slaf under den nyckfulla, spionerande, svartsjuka otacksamme Faulkland, som snarare spelar den befallande äkta mannen än den fördragsamme älskaren.

JULIA Du tar helt och hållet fell. Vi blefvo förlofvade kort före min fars död. Denna sorgliga händelse har fördröjt vår förening, som jag dock vet att Falukland ifrigt efterlängtar. Han är alltför ädel att skämta i en dylik sak, och hvad hans karaktär beträffar, så bedömer du äfven den origtigt; nej Lydia, han är för stolt, för högsinnt att vara svartsjuk. Men denna stolthet låter honom också fordra genkärlek af dem han älskar; ibland åter, då hans i botten anspråkslösa sinne kommer honom att underkänna värdet af sina egna förtjenster så misstänker han att han inte är älskad varmt nog. Dessa hans egenheter ha kostat mig många oroliga stunder, det kan jag inte neka, men jag kan heller inte annat än finna dessa brister älskvärda, eftersom de bevisa styrkan af hans kärlek.

LYDIA Må vara då, jag kan icke klandra dig för det du tar hans parti. Men säg mig öppet, Julia, hade du väl fästat dig vid honom på detta sätt om han icke räddat ditt lif?

JULIA Tacksamheten torde hafva gifvit ökad styrka åt min böjelse för Faulkland, men jag älskade honom redan innan han räddade mitt lif; ehuru min skuld till honom för denna räddning vore tilräcklig att ---

LYDIA Skuld! – hvad! En Newfoundlandshund skulle ha gjort detsamma? .... I sanning, det skulle verkligen aldrig falla mig in att ge en man mitt hjerta bara för det han kan simma!

JULIA Du är alltför obetänksam, Lydia

LYDIA Åh, jag skämtar bara. Men hvad är det?

Molly /kommer hastigt in/ Ack, kära fröken, Sir Anthony är här, han kom just nu med mistress Malaprop.

LYDIA De får inte komma hit in – Ställ dig på vakt du Molly /Molly går/

JULIA Jag måste i alla fall gå nu. Jag skall en annan gång göra min visit hos mistress Malaprop, och då skall hon få undfägnat mig så länge hon behagar med sina babyloniska fraser.

Molly /kommer in/ Bevara oss, kära fröken! De komma begge två uppför trappan just nu!

JULIA Adieu då! /De omfamna hvarandra. Julia går/

LYDIA Se så kära Molly, göm nu de der böckerna. Lägg ”De sju dödssynderna” ibland ”menniskans pligter”, och slå upp Jordyres predikningar der det står om tålmodet”. Tag så hit ”Lord Chesterfields moraliska bref”. Släpp nu in sällskapet. /Molly går/

MRS MALAPROP Der, sir Anthony, der sitter den oförvillade fjollan, sir, som ville vanhelga sin familj och kasta sig i armarna på en ovärderlig sälle som inte är värd ett öre.

LYDIA Min tant, jag tänkte att ni en gång .....

MRS MALAPROP Ni tänkte miss! Ni behöfver inte befatta er alls med den saken, skall jag säga er: det anstår icke ett ungt fruntimmer att tänka: Men hvad vi nu egentligen ville tala med dig om, var att du måste öfverge den der unga

karlen, samt attackera och glömma honom af själ och hjerta, och det på evighetens minut.

LYDIA Ack, min tant! Detta beror icke af min fria vilja. Det är inte så lätt att glömma.

MRS MALAPROP Jo bevars, det går för sig mycket bra, särdeles om man lägger det på minnet. Jag försäkrar dig att jag glömt din stackars onkel, min salig man, så fullkomligt som om han aldrig funnits till. Jag ansåg att detta vara min pligt. Och tillåt dessutom att jag underrättar dig, min kära Lydia, att dylika skakande hågkomster icke anstå en ung flicka oantastliga förhållanden.

SIR ANTHONY Hvad, hon vågar väl inte påstå att hon vill komma ihåg något som hon är befalld att glömma? Jo, jo, det der kommer alltsammans af hennes myckna läsande!

LYDIA Hvad har jag gjort för ondt, min tant, efter ni behandlar mig på detta sätt?

MRS MALAPROP Seså, försök inte att reformera dig ifrån saken, du vet att jag har vedersägliga och jäfaktiga bevis derpå. Svara mig nu om du är sinnad att lyda? Will du förena dig med den personlighet som dina anförvandter utsett åt dig?

LYDIA Min tant, jag måste rent ut förklara att om jag också inte föredrog någon annan, så skulle i alla fall ert val göra mig olycklig. Jag har aversion för den mannen.

MRS MALAPROP Nej, ser man bara! Hvad har väl du att göra med den saken. Fördraga! Olycklig, aversion? – du bör veta, att som allt det der förr eller sednare upphör af sig sjelf, så är det klokast i äktenskap att börja med en liten aversion. Ja försäkrar att jag hatade din stackars onkel före giftermålet värre än om han varit en morjan, och drack, du vet, Lydia, hvilken hustru jag var! Men ingen vet hvad tårar jag fällde då det behagade himlen att befria mig från honom! Men, om vi nu profanera dig ett annat val, vill du då lofva oss att öfverge den der Beverley?

LYDIA Om min tunga till denna grad kunde begå förräderi mot mitt hjerta, så skulle säkert mina handlingar ändå snart beslå den med osanning.

MRS MALAPROP Gå till ditt rum, der får du vara med dig sjelf, det enda sällskap som passar dig!

LYDIA Gerna, min fru, jag kan aldrig ha mera ledsamt än här! /Lydia går/



MRS MALAPROP En liten, intrikat unge, skall jag säga.

SIR ANTHONY Det är alls icke underligt, min fru, - alltsammans är en naturlig följd af att man lär flickor läsa. Om jag hade tusende döttrar, min fru, så skulle jag snarare låta undervisa dem i svartkonst än någon af dem skulle få lära sig a.b.c.

MRS MALAPROP Nå, nå, sir Anthony, nu är ni en fullkomlig misantropi.

SIR ANTHONY Då jag gick hit såg jag att er niecés kammarjungfru kom från ett lånbibliothek! Hon kom med ett helt knyte böcker. Min fru, ett lånbibliothek i en stad, är såsom ett, den djefvulska kunskapens evigt grönskande träd! Det blommar året om! – och, lita på mig, de som tycka om att handtera bladen, skola slutligen längta efter frukten!

MRS MALAPROP Fy då, sir Anthony, ert tal luktar ju riktigt botanism.

SIR ANTHONY Nå, misses Malaprop, hvad anser ni då, att en qvinna i allmänhet behöfver veta?

MRS MALAPROP Gif akt, sir Anthony. Jag ville för ingen del att min dotter skule vara ett embetsverk af lärdom, jag skulle, till exempel aldrig låta henne blanda sig med grekiska, och Hebreiska, eller genealogisk och physionomi, eller paradoxer eller sådana inflamatoriska kunskapsgrenar; - Men, Sir Anthony, jag skulle vid nio års ålder sända henne till någon pension, för att få lära sig litet småaktigheter och konster. Derpå, sir, skulle hon förvärfva en ytlig kännedom i räkna och med åren ville jag äfven att hon skulle afhämta något Biografi så att hon visste litet om länder och riken. – Men framför allt, sir Anthony, skulle hon bli hemmastadd i Ortodoxien, så att hon icke måtte stafva och prononcera orden så skamfullt som flickor vanligen göra; Och på det att hon måtte förstå rätta meneningen af hvad hon sade; - Detta, sir Anthony, är hvad jag anser en qvinna behöfver veta; - och jag tror inte att det finns någon öfvertänkt artikel deribland.

SIR ANTHONY Godt, Godt fru Malaprop, men, min fru, nu till en viktigare punkt i stridsfrågan: ni säger att ni icke har någonting emot mitt förslag?

MRS MALAPROP Inte det ringaste, det försäkrar jag. Sir Acres har icke något bestämdt löfte, och som Lydia har en sådan motvilja för honom, så torde er son hafva bättre otur.

SIR ANTHONY Godt, min fru, jag skrifver efter pojken på ögonblicket, han vet icke ett ord om detta ännu, fastän jag någon tid haft förslaget i mitt hufvud. För närvarande är han vid sitt regemente.

MRS MALAPROP Vi ha aldrig sett er son, sir Anthony, jag hoppas dock att intet motstånd å hans sida måtte .....

SIR ANTHONY Motstånd! – låt honom bjuda till att sätta sig emot om han vågar! – neej, min fru, Jack vet att den minsta invändning försätter mig genast i raseri. – Då han var gosse hette det: Jack gör det eller det” – om han tvekade högg jag honom bums i flinten, och om han knotade för det, så marsch på dörren!

MRS MALAPROP Ja, detta är just rätta sättet, på min ära, ingenting är så mildrande för ungdom som stränghet. Nu sir Anthony skall jag förafskeda herr Acres, och bereda Lydia på att mottaga er sons hyllningsgård, och jag hoppas att ni vill framställa henne för kaptenen såsom ett, icke helt och hållet ovärderligt föremål.

SIR ANTHONY Jag skall nog veta att maniera saken försigtigt. Jag måste nu lemna er, men tillåt mig dessförinnan bedja, att ni tacktes, på ett eftertryckligt sätt, bringa flickan till hörsamhet. Lyd mitt råd, - håll stränga tyglar; om hon förkastar förslaget så sätt henne inom lås och bom, och om ni ville handla rättvist så förbjuder ni ert folk att bära in till henne mat under tre à fyra dagar, ni kan inte tro hur medgörlig hon deraf skulle bli. /Går./

MRS MALAPROP Ganska bra; i allt fall, skall jag skatta mig lycklig att slippa vakta henne längre. Hon har, på ett eller annat sätt kommit junderfund med min partiskhet för sir Lucius O’Trigger. – Molly måtte väl icke hafva förrådt mig! – Nej, flickan är en sådan gås, jag skulle nog hafva förmått henne att kackla om det för mig, i fall så vore; Molly! – Molly! /ropar/ hade hon varit ett listigt stycke så skulle jag icke ha förlitat mig på henne.

Molly/inkommer/ Ropade nådi’ frun?

MRS MALAPROP Ja, mitt barn; Såg du till sir Lucius då du var ute?

MOLLY Nej, kära fru, inte en skugga af honom.

MRS MALAPROP Du har väl aldrig nämnt .....

MOLLY Himmel! Kära fru, jag skulle hellre låta skära af mig tungan.

MRS MALAPROP Rätt, låt dem inte dra fördel af din enfald, barn!

MOLLY Nej, kära fru.

MRS MALAPROP Så kom intill mig om en liten stund, så skall du få ett nytt bref till sir Lucius, men kom ihåg, Molly om du någonsin förråder det som

blifvit dig anförtrott (så vida det icke är fråga om att förråda andras hemligheter till mig; så förlorar du min ogunst för evigt; och din dumhet blir ingalunda en ursäkt för din talrikhet. /Går/

MOLLY Ha, ha, ha! Så min kära enfald, låt mig nu få afskeda dig en liten stund /med förändrat skick/ Hvad gagn har min enfald gjort mig denna sednare tid. /betraktar ett papper/. För det jag gynnat miss Lydias försök att fly med sin Löjtnant i penningar, åtskilliga gånger, 12 pund och 12 skilling, klädningar, hattar, mössor; - Af Löftnanten sex – och – en half guineé – ”omkring ett kvartals lön! ”Af misses Malaprop för det jag förrådde det unga herrskapet för henne – (då jag fann att saken ändå snart skulle upptäckas; två quinées och en svart sidenklädning”. ”från sir Acres för mottagandet af flerfaldiga bref” som jag aldrig framlemnadt – ”två quinées och en brèche”. – Af sir Lucius O`Trigger Tre kronor, två skådepenningar och en silfverdosa!” bra gjordt du heliga enfald! – och dock vardt jag nödsakad att låta min irrländske riddare Sir O`Trigger tro att han brefvexlade med niécèn och icke med tanten, ty annars hade affairen blifvit mindre fördelaktig för mig. /Går./

## **Andra Akten**

### **1 sta Scenen**

#### **Kapten Absolutes logis. Kapten Absolute och Fag**

FAG    Medan jag var der, kom sir Anthony in: jag sade honom att herrn sändt mig till honom för att efterfråga hans helsa, och om han hade tillfälle att ta emot herrn.

ABSOLUTE    Och hvad sade han då han fick höra att jag var i Bath?

FAG    Sir, i hela min lefnad har jag aldrig sett en till åren kommen gentleman bära sig så åt! Han studsade tillbaka två eller tre steg, utstättte ett dussin eder och frågade hvad f-n som fört herrn hit.

ABSOLUTE    Nå, och gunsti herrn svarade?

FAG    Ack jag ljög, sir – jag mins inte precist hur jag satte ihop det, men herrn kan lita på att han inte fick en gnista sanning ur mig. Oaktadt jag sparat på sanningen all min dar så har jag ändå lika ondt om den. Likväl; till undvikande af missägelser för framtiden, skulle jag underdånigast be att få veta hvad det egentligen är som fört oss till Bath; så att vi kunna ljuga någorlunda lika. – Sir Anthonys betjening var nyfiken, aldeles ofantligt nyfiken, sir.

ABSOLUTE    Du har väl ingenting sagt dem?

FAG    Tycker herrn? Inte ord, sir, inte ett ord. Thomas, kusken, som jag verkligen anser för den tystlåtnaste transportör ...

ABSOLUTE    Huru, din slyngel, du har väl inte förtrodt honom?

FAG    Ack nej, sir, nej-nej- inte en bokstaf, jag försäkrar! – Han var inte litet frågvis! – men jag var honom för slug, sir – Min herre (så jag☺ är här i Bath för att rekrytera, - om det är för att rekrytera människor, eller pengar eller helsa, det angår inte honom; förstår herrn, inte heller någon annan.

ABSOLUTE    Godt, rekrytera, det går an, låt det bli dervid. Är herr Faulkland återkommen ännu?

FAG    Han är dernere, sir, och håller på att kläda om sig.

ABSOLUTE Vet du om han blifvit underrättad om sir Anthonys och miss Melvilles ankomst?

FAG Det tror jag inte, sir.

ABSOLUTE Gå och säg honom att jag är här.

FAG Ja herre. /Går/

ABSOLUTE Det blir roligt att återse min nyckfulle vän, - Om han inte vet att hans älskarinna är här så vill jag bry honom litet innan jag säger honom det. /Faulkland inkommer/. Se Faulkland! Välkommen till Bath igen, min hedersbror, du är skyndsam i dina företag.

FAULKLAND Ja, det var ingenting som uppehöll mig sedan jag slutat den affär för hvars skull jag for härifrån. Nå väl, hvad nytt sedan jag lemnade dig? Hur är förhållandet emellan Lydia och dig?

ABSOLUTE Något när på samma punkt. Jag har inte sett henne sedan vår tvist, emedlertid väntar jag hvar stund att bli återkallad.

FAULKLAND Hvarför öfvertalar du henne inte att fly med dig nu genast?

ABSOLUTE Och gå miste om tvåtredjedelar af hennes förmögenhet? Du glömmer det min vän. Jag skulle annars ha förmått henne dertill längesen.

FAULKLAND Nå så lek inte bort tiden! – Om du är säker på henne så framför din önskan inför hennes tante i ditt rätta namn, och skrif till sir Anthony och begär hans samtycke.

ABSOLUTE Nej sådant duger inte med en karakter som hennes. Fast jag är öfvertygad om min lilla Lydias beredvillighet att fly med mig såsom löjtnant Beverley är jag för ingen del säker på att hon skulle vilja taga mig med släkt och vänners samtycke, bröllop efter gamla slentrianen och en ansenlig förmögenhet å min sida: nej, nej, jag måste småningom bereda henne på upptäckten, och göra mig outhärlig för henne innan jag vågar kuppen. – Nå, Faulkland du äger middag med oss på hotelet?

FAULKLAND Jag kan verkligen inte; mitt lynne passar inte för ett gladt sällskap.

ABSOLUTE Bah, du är den oefterrättligaste älskare i verlden. – Hvad är det der för en svårmodighet Faulkland, älska då, som det anstår en man.

FAULKLAND Ack! Jack, din hela själ är icke såsom min beständigt fästad vid ett enda föremål. Du spelar om en stor insats, och om du förlorar den kan du göra ett nytt drag: - men jag har satt hela min jordiska sällhet på detta enda drag och om jag förlorar det, så är jag själf förlorad på samma gång.

ABSOLUTE Men för all del! Hvilka anledningar till farhåga kan väl den uppfinningsrika hjerna kalla fram i detta fall?

FAULKLAND Hvilka anledningar till farhåga sade du? Huru! Har jag inte tusende! Jag fruktar för hennes lynne, hennes helsa, hennes lif.

ABSOLUTE Således Faulkland, om du vore öfvertygad om att Julia vore frisk och glad, så skulle du bli fullkomligt tillfreds? –

FAULKLAND Jag skulle bli gränslöst lycklig – det är endast denna ovisshet som gör mig ängslig.

ABSOLUTE För att med ens göra slut på din oro, så vill jag underrätta dig att Miss Melville befinner sig vid fullkomligen god helsa och är just i detta ögonblick här i Bath.

FAULKLAND Nej, Jack – skämta inte med mig.

ABSOLUTE Hon kom med min far för en timma sen.

FAULKLAND Talar du allvarsamt?

ABSOLUTE Jag trodde att du var för väl bekant med sir Anthonys infall, för att bli öfverraskad af hvad jag berättat.

FAULKLAND Min hedersvän! Min dyra Jack! – Nu kan ingenting i verlden göra mig ett ögonblicks oro!

FAG /inkommer/ Sir! Mister Acres som nyss kommit hit, är der nere.

ABSOLUTE Vänta då Faulkland, denne Acres är sir Anthonys närmaste granne, af honom kan du få veta huru din fästmö befunnit sig alltsedan du lemnade henne. Fag, för hit sir Acres. /Fag går/

FAULKLAND Hvad! Är han nära bekant med familjen?

ABSOLUTE Ja, mycket intimt: jag skulle i alla fall önska, att du dröjde qvar, ty jag är viss på att mannen roar dig.

FAULKLAND Godt, jag skulle gerna vilja göra honom några frågor.

ABSOLUTE Han är dessutom en rival till mig, det vill säga till mitt andra jag, ty han tror inte att hans vän kapten Absolute någonsin sett den ifrågavarande unga damen: och det är löjligt nog att höra honom beklagar sig för mig öfver en Beverley en hemlighetsfull lurifax till medtäflare som .....

FAULKLAND Tst! – Han är här.

ACRES /inkommer/ Ah! Min hjertans vän, ädlaste Kapten och hederlige Jack, hur står det till? Nyss ankommen som du ser. Sir, er ödmjuka tjänare – Snabb färd, Jack! Har jag inte farit som en komet med en svans af damm hela vägen, så lång som en af aleerna i St: James – park.

ABSOLUTE Ah! **Rob, (Bob enl boken)?** du har alltid varit en excentrisk planet, men vi känna till din attraktion åt det här hållet – Tillåt mig presentera Faulkland för dig Mister Faulkland, Mr Acres (Sir Cleres)?

ACRES Sir, jag anhåller om er vänskap. Huru Jack, är då detta densamme mister Faulkland som .....

ABSOLUTEJ Ja, Rob, **(Bob enl boken)** just densamme, miss Melvilles Faulkland.

ACRES Åh för tusan! Hon och din far måtte há kommit hit, just nyss. Jag förmodar att ni träffat dem. Ack! Mister Faulkland, no är verkligen en lycklig man!

FAULKLAND Jag har inte sett Miss Melville ännu, sir,.... Jag hoppas att hon mådde väl i Devonshire?

ACRES Aldrig sett henne må bättre i hela mitt lif, sir, aldrig. Röda rosor och gröna blad! Hon har varit så frisk som en nötkärna!

FAULKLAND Du hör Jack, jag har nästan grämt mig sjuk, jag.

ABSOLUTE Nu är du väl ond på din fästmö för det hon inte varit sjuk?

FAULKLAND Nej, nej, du missförstår mig: - Men tillstå, är det inte någonting ovänligt, någonting kallt i detta orubbliga, känslolösa wälmående.

ABSOLUTE Ja, det var verkligen ganska oartigt af henne att vara frisk under din frånvaro.

ACRES Trefliga rum du har, Jack.

FAULKLAND Men, sir, ni sade att Miss Melville varit så öfvermåttan frisk ... hon har väl då äfven varit glad och munter förmodar jag? Beständigt vid godt lynne, he?

ACRES Munter, sappermen hon har varit själen i hvartenda sällskap, liflig och underhållande! Full af infall och skalkaktighet. –

FAULKLAND Du hör nu Jack, lycklig – lycklig utan mig!

ABSOLUTE Sådan tok! Nyss var du ju orolig för hennes lynne.

FAULKLAND Säg mig, Jack, har jag varit själen i alla sällskaper, jag?

ABSOLUTE Nej det har du visst inte.

FAULKLAND Har jag varit liflig och underhållande?

ABSOLUTE Det skall ingen kunna skylla dig för.

FAULKLAND Har jag varit full af infall och skolkaktighet?

ABSOLUE Nej, på min ära, det fritar jag dig för, den rättvisan måste man göra dig att du varit aldeles fördömt tråkig.

ACRES Hvad går åt den unga herrn?

ABSOLUTE Han förklarar sin stora tillfredsställelse öfver att Miss Julia varit frisk och glad – ingenting annat – icke sannt Faulkland?

FAULKLAND Jag är förtjust att höra det – ack ja, hon har ett allt för lyckligt temperament! Det är visst och sannt!

ACRES Så är det verkligen – hon äger dessutom så många talanger – en så vacker röst. – Det var för omkring en månad sen, Tersetter och Cansonetter! Hur hon qvittrade på Madame Trillanollas konsert!

FAULKLAND Der har vi det igen! Hvad säger du om det? Du ser nu att hon varit idel sång och glädje – inte en enda tanke för mig!

ABSOLUTE Bah! Ger inte musiken näring åt kärleken?

FAULKLAND Det må så vara då! Var så god herr – hur heter den förbannade karlen igen? – och säg mig, hon har väl äfven dansat, jag tviflar ingalunda derpå.

ACRES Hvad säger den unga herrn der om dans.



ABSOLUTE    Han säger att den dame vi nys talade om, dansar lika väl som hon sjunger.

ACRES    Det gör hon visst, det. Vasserra, galopper och valser! – Helt nyligen på balen efter kapplöpningen.

FAULKLAND    Död och förtviflan! Du ser! Du ser! Jag sade ju det! Hon mår ypperligt under min bortovaro! Dansa! Oh! Ett sådant lättsinne.

ABSOLUTE    För all del, Faulkland, sansa dig!

FAULKLAND    Godt, godt, jag skall berrska mig. – kanske det skett af tvång. /till Acres/ Hur var det Sir, ni prisade miss Melvilles sätt att utföra en promenadpolonaise. – Icke så?

ACRES    Åh jag vågar tilltro henne äfven det, men, hvad jag nu talade om var hennes galoppvals och Kontradansar; ah! – hon har en sådan hållning –

FAULKLAND    Försvara sådant också Absolute; sväng-fläng-fläng-snurr och hvirfvelpolskor, vals- och Kontradansar! Hade jag orätt? En promenadpolonais kunde jag hafva förlåtit – men att göra sig till balens apa! – att springa gatlopp genom en fad af förälskade, handklappande dockor! Jack, det finns blott en karl i verlden, med hvilken en sannt modest och fin qvinna bör följa i en kontradans; och äfven då böra de öfriga paren bestå af hennes onklar och tanter. Jag måste bort, jag tillstår att jag är något uprörd. – Ach den der fördömde tölpen har märkt det. /vill gå/

ABSOLUTE    Nej, vänta Faulkland och tacka mister Acres för hans goda nyheter.

FAULKLAND    Åt fanders med hans nyheter. /går/

ABSOLUTE    Ha, ha, ha! Stackars Faulkland! För tio minuter sén kunde ingenting i verlden oroa honom.

ACRES    Gentlemannen må väl inte blifva stött heller, för det jag berömde hans fästmö?

ABSOLUTE    Litet svartsjuk, tror jag Rob.

ACRES    Menar du? Ha!ha! – Svartsjuk på mig ä det der är bra hittat!

ABSOLUTE Deruti är ingenting besynnerligt Rob, jag skall säga dig att din behagliga liflighet och ditt intagande sätt kommer att stifta olyckor bland flickorna här.

ACRES Ah! – du skämtar – ha! Ha! Stifta olyckor – ha, ha! – Du vet ju att jag inte mera rår om mig sjelf, min älskade Lydia har sequesterat mig. Hon kunde aldrig fördra mig på landet, för det att jag klädde mig så illa – men, vasserra, stånd – kragar klack och spännsporrar. – Det skall bli annat af här – nu har gamlafrun inte ett ord med i laget – jag vill genast aflifva den afdankade Jagtrocken och slita i stycken de gammalmodiga knäbyxorna. Håret har på sednare tider undergått vederbörlig tucktan som du ser.

ABSOLUTE Werkligen

ACRES Ja, och fastän örontestarne äro litet gensträfviga så har dock nacken fått ge med sig.

ABSOLUTE Du blir aldeles som pånyttfödd.

ACRES Det är min föresats – kan jag bara sedan få rätt på den der Löjtnant Beverley, hillebarder och muskedunder! Så skall han få se på en annan dans!

ABSOLUTE Manhaftigt taladt, - men hör på Rob, jag märker att du antagit en helt ny svordomsmethod.

ACRES Ha! Ha! Du har märkt det gentilt, inte sant? Jag har likväl inte hittat på det sjelf; men en kommandant vid vår milis. – Han säger att det inte är någon must i de vanliga ederna, och påstår att en svordom bör vara ett echo af sjelfva meningen; och detta kallas hänsynftande eller sinnrik svordom. Ha, ha, ha! Gentilt, inte sannt!

ABSOLUTE Ja visst – du har moderniserat dig i en god skola. Mycket gentilt och mycket nytt, dessutom – och jag vågar säga att denna method skall komma att ta lofven af alla andra svordomar.

ACRES Ja allting blir ju så gammalmodigt.

FAG /inkommer/ Sir, det är en herre dernere som önskar tala vid herrn, skall jag föra in honom i förmaket?

ABSOLUTE Ja, det går an.

ACRES Jag får väl gå då, jag.

ABSOLUTE Vänta, herrn är det, Fag?

FAG Nådig herrns herr far.

ABSOLUTE din slarf, hvarför förde du inte in honom genast? /Fag går/

ACRES Du har affärer med sir Anthony – jag väntar ett bud från misses Malaprop der hemma hos mig; jag har äfven skickat bud på min goda vän, sir Lucius O`Trigger – adieu, Jack, vi träffas i afton, då skall du dricka ett dussin välgångsskålar för liten Lydia. /Acres går/

ABSOLUTE Af allt mitt hjerta. Nu kommer den faderliga skrapan. – Jag hoppas att han ingenting hört om den affär som fört mig hit. Dock önskar jag innerligen att gikten håller honom qwar i Devonshire! /Sir Anthony inkommer/. Sir, jag är mycket glad att se er här! Och att ni ser så frisk ut! Er plötsliga ankomst till Bath gjorde mig orolig för er helsa.

SIR ANTHONY Ja, sir, jag är här på tjenstens vägnar.

SIR ANTHONY Godt, Jack, jag är glad att se dig ehuru jag inte väntade det, utan ämnade just att skrifva dig till angående en liten affär – Jack, jag har begrundat att jag nu börjar bli gammal och svag och skall sannolikt icke besvära dig rätt länge.

ABSOLUTE Jag ber om förlåtelse, min far. Men jag har aldrig i min tid sett er friskare och muntrare, och jag ber stundligen att detta måtte fortfara.

SIR ANTHONY Jag önskar af allt mitt hjerta att dina böner måtte bli hörda. Nå väl då, Jack, jag har begrundat att jag är så frisk och munter att jag ännu länge kan fortfara att plåga dig. – Hör på, Jack, jag inser att din lön jemte den lilla summa jag hittills gifvit dig, är nu alltför liten inkomst för en gosse med ditt geni.

ABSOLUTE Ni är alltför god.

SIR ANTHONY Och jag önskar att min son, medan jag ännu lefver, måtte göra litet uppseende i verlden. Jag har derföre beslutat att med ens sätta dig i ett nobelt oberoende.

ABSOLUTE Er godhet öfvervældigar mig.

SIR ANTHONY Jag är glad öfver att du vet värdera min omtanke för ditt bästa, och du skall inom några få veckor bli herre öfver en stor förmögenhet.

ABSOLUTE Må min kommande lefnad, förklara er min tacksamhet; Jag kan

inte uttrycka min lifliga erkänsla för er frikostighet; Och dock, min far – vågar jag hoppas att ni inte fordrar att jag skall öfverge soldatyrket?

SIR ANTHONY Åh! – det beror på din hustru.

ABSOLUTE Min hustru?

SIR ANTHONY Ja, ja, det får ni göra upp er emellan.

ABSOLUTE En hustru sade ni, sir?

SIR ANTHONY Ja, en hustru, huru, nämnde jag inte det förut?

ABSOLUTE Inte ett ord om henne, sir!

SIR ANTHONY Åh kors, jag får väl inte glömma henne. – Ja, Jack, det oberoende jag talade om vinner du genom ett giftermål – förmögenheten är fästad vid en hustru – man jag förmodar att det icke förändrar saken. –

ABSOLUTE Min far, ni förvånar mig!

SIR ANTHONY Hvad hin i våld går åt pojken! Nyss var du ju idel tacksamhet och erkänsla?

ABSOLUTE Jag var, sir – ni talade till mig om oberoende och förmögenhet, men icke ett ord om en hustru.

SIR ANTHONY Huru! I hvad mohn förändrar det saken? Anamma sir! Om du vill hafva egendomen så måste du tá den med inventarier sådan den sig befinner.

ABSOLUTE Om jag skall köpa min lycka till detta pris, så måste jag anhålla om att få slå upp handeln. – Får jag begära veta hvem den ifrågavarande damen, den utvalda är?

SIR ANTHONY Hvad angår det dig, sir? – Se så, gif mig ditt löfte att älska och gifta dig med henne nu genast, ingenting vidare.

ABSOLUTE Jag får säga, min far, att det icke är rimligt att fordra min kärlek för en flicka som jag inte känner.

SIR ANTHONY Jag får säga er, sir, att det är ännu orimligare att ha någonting emot en flicka som ni inte känner.

ABSOLUTE Då, måste jag tydligt förklara er att min håg står till en annan ... mitt hjerta har lofvat bort sig till en Engel, som jag tillber så länge jag lefver.

SIR ANTHONY    Var då så god och låt det skicka återbud, eätt ledsamt, men affärer hindra det från att vidare upvakta.

ABSOLUTE    Men hon har mottagit mina eder, min förpligtelse .....

SIR ANTHONY    Låt alltsammans förfalla, Jack, låt det förfalla; tro mig: Ederna ä` inte värda inlösen; dessutom så har du ju engelns eder i pant, förmodar jag, så dervid är ingen förlust.

ABSOLUTE    Ni måste ursägta mig, om jag, en gång för alla bestämdt förklarar att jag i denna punkt inte kan lyda er.

SIR ANTHONY    Hör på, Jack, jag har hört dig en stund med tålmod. – Jag har varit lugn, fullkomligen lugn; men akta dig, du vet att jag är fogligheten sjelf, då man bara inte sätter sig emot mig, - men, reta mig inte!

ABSOLUTE    Jag kan inte lyda er.

SIR ANTHONY    Fördöm mig! om jag någonsin kallar dig Jack mera i mitt lif, se så!

ABSOLUTE    Men så hör mig då!-

SIR ANTHONY    Sir, inte ett endast ord! – Gif mig ditt löfte med en nick – jag skall säga dig – Jack – din hundturk, menar jag, att om du inte på ögonblicket –

ABSOLUTE    Huru, min far lofva att binda mig vid kanske ett mönster af fulhet? att .....

SIR ANTHONY    Tyst slyngel! Flickan får vara så ful som jag behagar, hon må vra så krokig som en sprättbåge, hennes ena öga må vara brunt, och det andra blått, skall jag ändå tvinga dig att betrakta henne dagen om och sitta uppe hela natten för att skrifva sonetter öfver hennes skönhet.

ABSOLUTE    Jo det der är bevis på lugn och foglighet, det kan man säga!

SIR ANTOHONY    Skratta inte Junkter!

ABSOLUTE    Verkligen, sir, jag var aldrig i min lifstid mindre hågad att skratta än nu.

SIR ANTHONY    det var osanning, sir, jag vet att du ler mellan hull – och – skinn, just nu, att du grinar så fort jag vändt ryggen till!

ABSOLUTE Min far, jag hoppas bättre veta att iakttaga min pligt.

SIR ANTHONY Så-å, du blir ond kan jag se – kan du inte vara kall som jag?!  
Hvad f-n tjenar det till att visa humör. – Nu skrattar du igen! Men du förlitar dig  
på mitt milda lynne – men akta dig ett helgons tålmod kan slutligen uttömmas!  
Gif akt! Jag ger dig sex timmars betänketid om du då, utan vilkor går in på allt,  
hvad jag föreslår, så, kan det hända att jag framdeles förlåter dig; hvarom icke,  
för tusan! Jag skall låta dig tá afsked från regementet, jag skall förskjuta dig,  
göra dig arflös, och fördöme mig om jag någonsin kallar dig Jack mera! /Går/

ABSOLUTE Milde saktmodige, herr far! Hvilket aimabelt sätt han har!  
Hvilken öfvertalningsförmåga! Jag vågar inte förtro honom sanningen. – Jag  
undrar just hvad det är för en gammal rik hexa han ämnar mig! Och likväl gifte  
han sig sjelf af kärlek! Och var i sina unga dar en djerf fruntimmerskarl, och en  
glad uptågsmakare. /Fag inkommer/

Kors, sir, herrns far är alldeles desperat! Han kom nedrakandes åtta tio trappsteg  
i taget – mumlade vid sig sjelf och piskade balustraden hela vägen utföre. Jag  
och kockens hund stode bugande vid dörren – klatsch fick jag ett slag i hufvudet  
af hans käpp med befallning att transportera det på min husbonde, sedan gaf han  
hunden sin del, och kallade oss alla tre ett slyngeltriumvirat! – Uppriktigt sir, om  
jag vore i ert ställe, och min far vore ett så obehagligt sällskap, så skulle jag  
afsäga mig bekantskapen.

ABSOLUTE Upphör med er näsvishet, min gusti herre – hade du inte annat  
ärende? Ur vägen då! /Stöter honom åt sidan och går/

FAG /allena/ Så-å! sir Anthony lezar upp nu husbonde; han törs inte betala  
far sin med samma mynt; men låter sitt elaka lynne bryta ut på stackars Fag, det  
törs han. När man är ond på en person att då hämna sig på en annan som råkar  
komma i ens väg, är den gemenaste orättvisa! – Ah det visar ett det allra värsta  
humör – det nedrigaste – /en uppassare inkommer/

UPPASSAREN Herr Fag! HerrFag! Herrns herre ropar honom.

FAG Än sen, du lille gaphals! Du behöfver väl inte skråla som en brandvakt  
för det! – Den gemenaste orättvisa, ett det värsta humör – det nedrigaste .....

UPPASSAREN Fort, fort, skynda sig, herr Fag. –

FAG Fort, fort, du påflugne pojkbysing! Ska jag bli kommenderad af dig till på  
köpet? Oförskämde, näsvis köksbjörn - /Går under det han ideligen tucktar  
gossen/

## Tredje Akten 1 sta scenen

### Ett rum i sir Anthonys logis

ABSOLUTE /inkommer/ Det förhåller sig just såsom Fag sagt mig. Eget nog, min far vill tvunga mig till att gifta mig med den flicka jag håller på att enlevera! – Han får inte ännu veta af min förbindelse med henne, ty han har ett allt för tvärt sätt att behandla dylika saker. Emedlertid måste jag snart bevaka mina intressen. Visst blir min omvändelse något plötslig men jag kan försäkra honom att den är uppriktig. Se så, här kommer han. – Det var hiskligt hvad han ser mulen ut! /drar sig åt sidan/

SIR ANTHONY /inkommer/ Nej förr dör jag än förlåter honom. Dör, sade jag? Nej, jag vill lefva ännu en femti år bortåt för att plåga honom. Wid vårt sista måte var jag nära att fatta humör öfver hans oförskämdhet. En gensträfvig egensinnig pojke! Hvem kan han brås på? – Det är tacken för det jag insatt honom vid tolf års ålder i ett infanteriregemente och alltsedan bestådt honom 50 pund om året, utom hans lön! Men se nu är det slut, han är inte längre sin fars son – jag vill aldrig mera se honom, aldrig – aldrig!

ABSOLUTE Den som nu bara kunde se rätt botfärdig ut.

SIR ANTHONY Karl, undan!

ABSOLUTE Min far, ni ser en ångerfull son för er.

SIR ANTHONY Jag ser en oförskämd son för mig.

ABSOLUTE En upprigtig ångrande son. Jag är här för att erkänna min villfarelse och helt och hållet underkasta mig er vilja.

SIR ANTHONY Hvad nu då?

ABSOLUTE Jag öfvervägt och begrundat den godhet, mildhet och foglighet ni visat mot mig.

SIR ANTHONY Än sén?

ABSOLUTE Jag har likaledes betänkt hwad ni vid det der tillfället behagade säga angående pligt, lydnad och aktning.

SIR ANTHONY Nå väl?

ABSOLUTE Resultatet af mina betraktelser är, att jag nu är färdig uppoppfra mina egna böjelser för att helt och hållet rätta mig efter er änskan.

SIR ANTHONY Se det kallar jag att tala förnuftigt. – Jag har aldrig i min lefnad hört någonting förständigare. Fördöme mig skall du icke bli Jack igen!

ABSOLUTE Jag skattar mig lycklig af denna benämning.

SIR ANTHONY Nå så, Jack, min käre Jack, jag vill nu säga dig hwem flickan egentligen är – Ingenting annat än din häftighet kunde hindra mig ifrån att genast säga det. Bered dig Jack på förundran och förtjusning: nå min gunsti herre, hvad menar han om miss Lydia Longuish?

ABSOLUTE Longuish? Longuisharne från Woscestershire?

SIR ANTHONY Worcestershire! Nej – ej – Har du aldrig träffat fru Malaprop och hennes nie`ce, miss Longuish som kommo till vår ort, kort före du blef kommenderad till ditt regemente?

ABSOLUTE Malamprop! Longuish! Jag kan icke erinra mig att jag någonsin hört dessa namn förut. Men vänta – jag tror jag kommer ihåg – Languish! Languish! – något skelögd, icke så – en liten rödhårig flicka?

SIR ANTHONY Skelögd – rödhårig! f-n heller!

ABSOLUTE Inte! Då måste jag missminna mig; - det kan inte vara samma person.

SIR ANTHONY Jack, Jack! Hvad menar du om en blomstrande sjuttonårig tärna?

ABSOLUTE Hvad det angår, så är det mig aldeles likgiltigt. – Att göra er till nöjes är det enda jag åstundar.

SIR ANTHONY Men Jack, sådana ögon! Sådana ögon! Så eldiga och ändå så ljuft milda, - hvarje blick talar kärlek, kärlek bara! Sedan Jack, hennes kinder! Hennes kinder! Sedan Jack, hennes läppar! Ack Jack, läppar som småle, eller då de icke le, äro än vackrare, än ljufvare med sitt täcka trots!

ABSOLUTE /afsides/ Bra måladt, gamle amatör!

SIR ANTHONY Sedan Jack, hennes hals! – O, Jack! Jack!

ABSOLUTE Och hvilken är min utkorade tanten eller nie`cen?



SIR ANTHONY Huru, förstockade varelse! Då jag var vid din ålder skulle en sådan beskrifning komma mig att spritta som en mört! – Tanten! För tusan, då jag enleverade din salig mor i verlden, så skulle jag inte velat befatta mig med någonting gammalt eller fult om jag och dermed vunnit ett kejsardöme.

ABSOLUTE Ej en gång för er fars skull sir?

SIR ANTHONY Min fars skull? – nej anamma mig, inte för. – Åh för min fars skull – det är en annan sak det. Jo, jo, - om min far verkligen önskat – ja, det förstås – men det är, som jag säger, en helt annan sak – ehuru han inte var samma milde fader som jag, Jack.

ABSOLUTE Nej, jag skulle tro det.

SIR ANTHONY Men du är väl inte ledsen, Jack, för att din fästmö är så vacker?

ABSOLUTE Jag upprepar – att göra er till nöjes är allt hvad jag vid detta tillfälle åstundar. Icke att jag anser en qvinna sämre för det att hon är vacker: men, om ni täcktes erinra er, så nämnde ni förut åtskilligt om sprättbågar och omaka ögon. – Utan att vara särdeles nogräknad så erkänner jag att jag skulle tycka mera om att min tillkommande vore försedd med brukligt antal lemmar samt mindre qvantitet rygg, och ehuru ett öga kan vara ganska bra, så eftersom fördpmen prefererar partalet i fråga om ögon så vill jag visst icke affectera någon egenhet i det fallet.

SIR ANTHONY Nå en sådan erkeflegmatisk bottenfrusen menniska! För tusan, jag har god lust att sjelf gifte mig med flickan!

ABSOLUTE Jag är helt och hållet till er fria disposition: om ni skulle vilja fria till miss Longuish sjelf, så förmodrar jag att ni önskar att jag skall ta tanten, eller om ni finner för godt att byta om och tá den gamla frun, så är detta aldeles detsamma för mig – då gifter jag mig med niecen.

SIR ANTHONY På min heder Jack, du är antingen riktig storskrymtare eller och – men kom nu, jag vet att din likgiltighet måste vara förställning – jag är säker derpå! – Se så, Jack, tillstå nu – du har gjort dig till, har du inte? He? Jag vill aldrig förlåta dig, om du inte gjort dig till och spelat skrymtare.

ABSOLUTE Det är ledsamt att min vördnad och min pligtkänsla skola bli så misstydde.

SIR ANTHONY Må hin taga din vördnad och din pligtkänsla! Men kom nu bara, jag skall skrifva ett par ord till misses Malaprop och du skall besöka

flickan straxt. Jag förlåter dig aldrig om du inte kommer tillbaka blygt galen af hänryckning och förtjusning – i annat fall så ta mig – gifter jag mig icke sjelf med henne! /De går/

## 2 dra Scenen

FAULKLAND /Kommer in, allena/

De sade mig att Julia skulle straxt vara tillbaka; Huru klandervärdt synes mig ej, vid nogare betänkande, mitt oroliga lynne. Hvilken innerlig, glädje strålade icke ur hennes ögon då vi möttes. Likväl måste jag öfvertyga mig om att hon icke varit så oändeligen lycklig under min borotvaro. – Hon kommer – hon vet att hennes otålige Faulkland räknar ögonblicken af hennes frånvaro! /Julia inträder/

JULIA Jag hade icke hoppats att få återse dig så snart.

FAULKLAND Kunde jag väl åtnöja mig med vårt första möte så hindrade som vi då vore af sir Anthonys.

JULIA Faulkland, jag tyckte mig märka någon köld i din första helsning.

FAULKLAND Åh, sådan inbillning Julia! Jag blef ju innerligt glad att se dig så frisk - så munter – inte hade jag någon anledning att visa mig kall.

JULIA Jo, jag ser nog att du inte är nöjd, Faulkland – du får inte dölja detta för mig!

FAULKLAND Nå väl, jag vill då inte neka att min fröjd, något litet fördunklades af din grannes, den der herr Cres´ lifliga beskrifning om ditt glada lynne i Devonshire – din munterhet – din sång, din dans och Gud vet allt! ty sådan är jag, Julia, att jag skulle anse hvarje gladt ögonblick i din frånvaro såsom ett förräderi mot troheten!

JULIA Skall jag ständigt nödgas förebrå min Faulkland denna misstänksamhet? – Jag kan aldrig vara lycklig i din frånvaro – Om jag synes glad så är det för att visa att jag inte hyser något tvifvel i afseende på din trohet. – Men jag tillstår att jag ofta dolt min sorg under leenden på det att mina vänner inte måtte spana hvad som framkallat mina tårar.

FAULKLAND Du har alltid varit sjelfva godheten Julia, - ack jag är en barbar som tillåter mig det ringaste tvifvel på din trohet.

JULIA Bryt ej din, och min kärlek till dig blir aldrig otacksam –

FAULKLAND Ack! Julia, detta sista ord smärtar mig. Jag önskade att jag inte hade någon rätt till din tacksamhet. Julia, kanske det du anser för kärlek endast är en varm utgjutelse från ett alltför tacksamt hjerta.

JULIA ACK så du plågar mig! Jag uthärdar inte!

FAULKLAND Om jag älskade dig mindre så skulle jag aldrig göra dig ett enda bekymmersamt ögonblick. Men hör mig. – Qvinnan är inte van att väga och åtskilja motiverna för sina känslor. Försigtighetens kalla föreskrifter, tacksamhet eller barnslig pligt kunna stundom tagas för att vara hjertats språk. Jag vill inte skryta – men vågar dock förmoda, att hvarken min ålder, mitt utseende eller min karaktär är fränstötande, min förmögenhet är sådan, att jag i det afseendet, icke kan anses vara ett dåligt parti. – Ack Julia! Då kärleken antar ett sådant sken af klokhets kan ju ett nogräknadt sinne hysa tvifvelsmål i afseende på dess upkomst och grund.

JULIA Jag vet inte hvartåt dessa ord syfta, men som de tyckas vara ämnade att såra mig, vill jag bespara dig ångren öfver ett dylikt försök. Jag har inte gifvit dig någon anledning till ett sådant behandlingssätt. /Går ut gråtande/

FAULKLAND I tårar! Vänta, Julia! Dröj blott ett ögonblick. Dörren är stängd Lulia! Mitt lif, min själ, - ett enda ögonblick. – Ack! Hvilken tyrann är jag inte, som så kan behandla henne! Tyst – hon kommer tillbaka, hm! – hur föga beslutsamhet hos qvinnan! Hur några få milda ord kunna förlika henne! – Nej, i sanning hon kommer inte! Julia – min älskade säg då blott att du förloter mig! Kom blott att öfvertyga mig derom! Nej – det är dock att drifva hämdlystnaden för långt! Ah! Hon kommer nu – jag kunde nog tro det – ingen karaktärsfasthet! Hennes aflägsnande var således blott beräkning – godt, hon skall inte märka att jag bet på den kroken! Jag vill låtsas vara helt likgiltig. /Småsjunger därefter lyssnar igen/ Nej hon kommer inte! Har inte ens tänkt att komma förmodar jag – detta är inte karaktärsfasthet utan halsstarrighet! Dock jag förtjenar det. Hvarför efter en så lång skiljsmessa, tvista med henne på detta sätt? Jag skulle blygas att återse henne nu. Ah om jag än en gång så här bedröfvar henne, må jag då förlora henne för evigt, och i stället bli hopsmidd med något gammalt troll, hvars elakhet kommer mig att fördömma min dårskap halfa dagen och hela natten. /Går/

## **Tablå**

**Fru Malaprops logis**

### **3 dje Scenen**

Fru Malaprop /med ett bref i handen och kapten Absolute/

FRU MALAPROP Då ni är sir Anthonys son, herr kapten, behöfver ni ingen annan reklamation, af ert adstingerade utseende dömer jag att ni rivaliserar det begrepp man hyser om er här.

ABSOLUTE Tillåt mig säga, min fru, att såsom jag ännu inte haft nöjet se miss Lydia, är mitt hufvudsyfte för närvarande det, att få den äran bli bekant med misses Malaprop, om hvars intellectuella gåfvor, älskvärda sätt och gedigna lärdom jag hört så mycket talas om.

FRU MALAPROP Sir, ni är alltför artig! – Var god och ta plats, herr kapten. /Sätter sig/ Ack! Få gentlemän nu för tiden, veta att värdera efemera egenskaper hos ett fruntimmer! Få begripa huru litet beläsenhet anstår en qvinna af verld! Vår tids män skatta inte annat än skönhetens effektuerande blommor!

ABSOLUTE Det är, tyvärr, alltför sannt, min fru och fruktar jag att våra damer icke äro så aldeles utan skuld: de anse vår beundran för skönheten vara så stor att de på denna grund icke befatta sig med att förvärfva kunskaper dem de sålunda anse öfverflödiga: derföre, likt träden i en trädgård, bära de sällan frukt färrän tiden beröfvat dem de vackraste blommorna. Få äro de som likt misses Malaprop och organeträden äro prydd med båda delarne på en gång.

FRU MALAPROP Sir, öfvergå mig uti belefvenhet /en riktig ceder- på – Libanon att vara välartad!/ Ni är inte okunnig om att den tanklösa flickan har behagat fatta tycke för en utfattig landstrykare till löjtnant som ingen af oss sett eller känner.

ABSOLUTE Åh, jag har hört den der lilla affären förut, och hyser alls ingen motvilja för henne af den orsaken.

FRU MALAPROP Herr kapten är alltför god och för omedgörlig. Emedlertid var det längesedan jag började inbjuda henne att någonsin mer tänka på den der karlen, och nu sednast har jag förelagt henne sir Anthonys preposition, men – jag är rätt ledsen att nödgas säga det – hon tyckes hafva öfversatt sig att undvika hvarje förbindelse som jag föreslår henne.

ABSOLUTE Detta måste vara mycket nedslående, mon fru.

FRU MALAPROP Åh! – det gör mig hyperbolisk till en aldeles ytterlig grad! – jag tänkte att hon hade upphört med all skriftlig connoissance, men just i dag har jag återigen ertappat ett bref från honom. - Jag tror nästan att jag har det på mig.

ABSOLUTE /afsides/ Helt visst mitt sista bref!

FRU MALAPROP Se här är det.

ABSOLUTE /afsides/ Ah, mitt bref! Den lilla förräderskan Molly!

FRU MALAPROP Se der, kanhända ni känner handstilen. /Ger honom ett bref/

ABSOLUTE Jag tycker ..... att den inte är mig obekant.

FRU MALAPROP Läs för roskull, herr kapten.

ABSOLUTE /läser/ ”Min själs afgud, min tillbedda, dyrkansvärda Lydia!” ganska ömt i sanning!

FRU MALAPROP Högst profant och okristligt!

ABSOLUTE /läser/ Jag är ytterligt orolig i anledning af den underrättelse ni gifvit mig så mycket mer som min nya rival” –

FRU MALAPROP Det är ni, sir.

ABSOLUTE /läser/ ”Allmänneligen är ansedd för att vara en verklig gentleman, en man af ära” – det der är ju ganska chevallereskt! –

FRU MALAPROP Ack, han hade säkert sina skäl att skriva så!

ABSOLUTE Det hade han, det vill jag svära på, min fru.

FRU MALAPROP Men fortsätt, herr kapten, ni skall straxt få se.

ABSOLUTE ”Beträffande den der gamla malätne draken som vaktar er! – hvem kan han mena med det?

FRU MALAPROP Mig, herr kapten, mig - han menar mig med det – hvad sägs? Men vidare.

ABSOLUTE Det var starkt! – ”Kosta hvad det kosta vill, så skall jag öfverlista hennes verksamhet, helst jag hört sägas att samma löjliga fåfänga som förmår henne att ameliorera upp sina antika kinder, och såcka sitt dumma prat med en hop bråkiga ord dem hon inte förstår!. –

FRU MALAPROP Der sir, ett anfall på mitt språk! Mitt sätt att uttrycka mig! Hvad sägs om en sådan babian? Om jag excercera i någonting i denna verlden så är det just uti att strangutera mitt modersmål som i ett noggrant derangement af af epitafier.

ABSOLUTE Han borde bli hängd och stranguterad sjelf! Låt mig se, ”samma löjliga fåfänga” –

FRU MALAPROP Ni behöfver inte uprepa det der min herre.

ABSOLUTE Förlåtelse, min fru, - ”och göra henne tillgänglig och fal för smickerts och en låtsad beundrans lokelser”, en sådan oförskömmhet!” – Emedan jag umgås med en plan att se er med snaraste och det med det gamla trollets samtycke, ja, till och med att förmå henne till att bli underhandlerska vid vårt möte”. – en sådan säkerhet!

FRU MALAPROP Har ni väl någonsin hört på maken? – han skall öfverlista min vaksamhet, ska han? – vi ska försöka hvem som bäst kan kontribura sina planer.

ABSOLUTE Det ska vi min fru – ha! Ha! Ha! ..... Men får jag fråga: kunde det inte låta sig göra att få se miss Lydia nu på en momang?

FRU MALAPROP Jag skall verkligen inte kunna säga det – hon torde inte vara pretenderad på ett dylikt besök. I sådana saker måste man iakttaga en viss oformlighet.

ABSOLUTE Ack, hon lærer inte låta genera sig af mig – säg henne bara att Beverley –

FRU MALAPROP Sir!

ABSOLUTE /afsides/ Pianissemo, kapten Absolute!

FRU MALAPROP Hvad var det ni behagade säga om Beverley?

ABSOLUTE Åh, jag ämnade föreslå att ni skulle på skämt säga henne att det vore Beverley som ville tala med henne – hon skulle inte låta vänta på sig då, förmodar jag – ha! ha! ha!

FRU MALAPROP Det vore en corruption som hon väl förtjente. – dessutom så vet ni ju att den der munsjören sagt att han skall med mitt samtycke se henne – ha! ha! – Låt honom försöka, säger jag ännu en gång! Lydia kom hit. /ropar/ Kom in Lydia! – säger jag dig. Jag undrar inte på att ni skrattar ha, ha, ha! när man tänker på hans oförskömmhet så är det verkligen löjligt!

ABSOLUTE Alltför löjligt, min fru det är visst och sannt, ha! ha!

FRU MALAPROP Det lilla krushufvudet vill inte höra .... lika godt, jag går och säger henne hvem det är, - hon skall få veta att kapten Absolute är här för att göra henne sin visit, - och jag skall lära henne att uppföra sig såsom det anstår en ung dame.

ABSOLUTE Som ni befaller, min fru.

FRU MALAPROP En tjenarinna så länge, herr kapten – åh, jag ser att ni inte skrattat ut ännu. – Jag ser, jag ser, ”öfverlista min vaksamhet,” jo, jo, alltför bra! ha, ha, ha! /Går/

ABSOLUTE Ha, ha, ha! – Man skulle tro nu att jag kunde lägga bort all förställning och med ens gripa mitt byte. – men sådan är Lydia, att om jag nu upptäckte mig så förlorade jag henne. Jag skall försöka om hon känner igen mig. /Går åt sidan och tyckes sysselsatt med att betrakta målningarne./ (Lydia kommer in)

LYDIA Hvad förestår mig väl nu? Ingenting kan vara odrägligare än vara nödsakad att lyssna till tråkiga artigheter från en person som är främmande för ens hjerta. Jag har hört talas om andra stackars flickor som för den gynnade älskarens bästa, vädjat till friarekandidaternes ädelmod: om jag skulle försöka detta? Der står den förhatlige rivalen, också en officer! ... men, huru olik min Beverley! – Jag undrar på att han inte tilltalar mig – det tyckes som vore han en helt liknöjd friare! – aldeles ogenerad nå väl, jag skall då börja – herr Absolute.

ABSOLUTE /vänder sig om/ Miss!

LYDIA O himmel! Beverley!

ABSOLUTE Tyst! – tyst min älskade, stilla blif icke förvånad.

LYDIA Jag är helt förskräckt, helt glad ack säg mig, hur kom ni hit?

ABSOLUTE Jag hörde sägas att min nya rival skulle göra sin visit här i afton, jag lyckades att uppehålla honom, och utgaf mig under tiden för kapten Absolute.

LYDIA Ack, superbt! Och min tante tar er verkligen för kapten Absolute.

ABSOLUTE Åh, hon är fullkomligen öfvertygad derom.

LYDIA Ha, ha, ha! Jag kan inte låta bli att skratta då jag tänker på huru hennes klokhet kommit till korta!

ABSOLUTE Men vi skämta bort våra dyrbara ögonblick – ett dylikt tillfälle torde inte så snart återkomma. Jag besvär er men älskade, min dyra Lydia, bestäm det ögonblick då jag får rädda er från denna oförtjenta förföljelse, och erhålla rättighet att kalla er min!



LYDIA Will ni då, Beverlehy, vill ni samtycka att försaka den der andelen af min lumpna förmögenhet denna börda på kärlekens vingar?

ABSOLUTE Ack, kkom till mitt hjerta. – Jag begär ingen annan hemgift än er kärlek, - detta är ädelmodigt af er Lydia – ty ni vet, allt förväl, att kärlek är den enda brudgåfva Beverley har att gifva er.

LYDIA /afisides/ Huru öfvertalande äro icke hans ord! Huru ljuf skall icke fattigdomen blifva med honom!

ABSOLUTE Ack, min älskade! Hvilket lif vi skola lefva tillsammans! Kärleken skall vara vår Gud, honom skola vi tillbedja med klosterlik noggrannhet! Vi ska försvärja alla verldsliga ting och egna kärleken hvarje tanke, hvarje handling. – Stolta i vår fattigdom, ska vi njuta lyckan bland spilrorna af vår försakade rikedom, under att motgångens töcken skola höja glansen af vår kärleks rena flamma.... Lydia, på hela vida jorden finns ingen sällhet för mig utom här - /Omfamnar henne för sig/ Håller hon nu ut, så är den onde med i spelet!

LYDIA /för sig/ Nu kunde jag fly med honom till Antipoderne!  
/Fru Malaprop kommer in lyssnande/

FRU MALAPROP /afsides/ Jag är nyfiken att höra hur den lilla rebellen bär sig åt.

ABSOLUTE Så tankfull, Lydia, år då er ifver redan svalnad?

FRU MALAPROP ”Ifver svalnad”! – såå, hon har varit ond förmodligen.

LYDIA Nej, inte så länge jag lefver.

FRU MALAPROP Sådan liten ondsint byting! Ämnar hon vara ond så länge hon lefver... nå jag kan säga!

LYDIA Tro inte att min löjlga tankes hotelser ha`någon verkan på mig.

FRU MALAPROP Högst impertinabelt, det är visst, det!

LYDIA Må hon välja kapten Absolute, jag väljer, Beverley –

FRU MALAPROP En aldeles extraordinarie djerfhhet! – och detta midt i ansigtet på honom midt i ansigtet!

ABSOLUTE Låt mig då med våld få tillkämpa mig. --- /Knäböjer/

FRU MALAPROP Ack stackars unge man! På sina knän, tiggande barmhertighet! – jag, uthärdar inte längre. Du oförbätterliga barn – jag har hört allt!

ABSOLUTE Fördöme hennes vaksamhet!

FRU MALAPROP Kapten Absolute, jag vet inte hur jag skall kunna accusera hennes förvånande oartighet.

ABSOLUTE /afsides/ Jaså, allt är säkert, märker jag /Högt/ ag hoppas att tiden ska föra den unga flickan ...

FRU MALAPROP Man kan ingenting hoppas af henne! – hon är så envis som en Allegori på Nilens stränder.

LYDIA Hvad har ni väl nu att förevita mig?

FRU MALAPROP Hvad jag har att förevita dig? Du äreförgätna rebell – sade du inte midt för herrns näsa der, att du tyckte mer om en annan? Sade du inte att du aldrig ville bli hans?

LYDIA Nej, min tant, det gjorde jag inte.

FRU MALAPROP Du himmelens herre, hvilken säkerhet! Skröt du inte öfver att ? Beverley egde ditt hjerta svara mig på det, säger jag?

LYDIA Det är sannt, min tant, och ingen utom Beverley ---

FRU MALAPROP Håll miss! försök inte!

ABSOLUTE Jag ber min fru, hindra inte den unga damen – hon må alltför gerna säga så, det förnärmar icke mig jag försäkrar.

FRU MALAPROP Ni är alltför god herr kapten, alltför animablet fördragsammen kom med mig, hon – låt oss snart få äran återse er, herr kapten – glöm inte vår öfverenskommelse.

ABSOLUTE Wisst inte, min nådiga.

FRU MALAPROP Se så, Lydia, tag ett vänlig afsked af unga herrn der.

LYDIA Lycka och välsignelse öfver min Beverley, min älskade Bev ---

FRU MALAPROP Tyst flicka! svälj ned det ordet igen, säger jag, det skall inte få spatsera öfver dina läppar – gå bara, gå bara.

/De gå åt ett håll, Absolute åt ett annat. Absolute kyssänder på fingret mot Lydia, Fru Malaprop hindrande henne från att tala/

## **Tablå**

**Acres logis**  
**Acres David**

### **4 de Scenen**

ACRES /nyss klädd/ Så du tror verkligen att det här klär mig, David?

DAVID Herren är soin ? vore han en ny människa, anfäkta! om vi inte nu få se nya mönster på frackarna i Bath, så är det ett underverk.

ACRES Klädseln förändrar en människa ansedligt, David!

DAVID Åh, kläderna ä` hela människan. Förändrar! jo, jag skulle tro det. Om herrn kom hem till Clodhall nu, så vill jag ge mig knäfveln på att gamla frun inte skulle känna igen herrn. Jag kunde nästan ge mig blankt hin på att hvarenda hund i hela huset så skulle han storskälla, och jag vill bara fråga om de ä` likt till att Fylax skulle vifta ett enda viftande på svansen!

ACRES Åh ingenting går upp emot polyr, här i världen.

DAVID Dä` just hvad jag jemt säger till nådig herrns skoputsare, men pojken tror mig inte.

ACRES Hör på David, har monsieur De-la-Grace varit här? Ja, måste öfva upp mina chasseringar, batteringar och glisseringar.

DAVID Jag skall gå till honom om herrn befaller.

ACRES Gör det, gör det; och hör efter med samma om jag har något bref på posten.

DAVID Straxt. – För tusan! – Jag kan inte låta bli att se på herrs hufve`... dä` dagsens sanning att jag inte skulle kunna känna igen anrättningen sjelf, om jag inte hade varit med tillagningen! /Går/

ACRES /sväfvar framåt golfvet, utförande ett danssteg/ Coupé, Glissé, Sauté! – Hin tage den som först hittade på quadrilje, säger jag! De äro så obegripliga som algebra för oss landtjunkare. Dessa opatriotiska Galoper, gavotter och quadriljer, gå helt och hållet öfver min horizon. Jag kommer aldrig att göra furore i dem, det är säkert, mina ben äro ett par veritabla engelska läggjar --- de förstå sig inte på det der fördömda parlevufransä. – Jag har högst antigaliiska skenben. /En uppassare kkommer in/

UPPASSAREN Sir Lucius O`Trigger vill aflägga sitt besök.

ACRES Han är välkommen.

SIR LUCIUS /Kommer in/ Er tjenare, Mister Acres.

ACRES Jag har den äran, sir Lucius.

SIR LUCIUS Säg mig min vän hvad är det väl som fört er så plötsligen hit till Bath?

ACRES Upprigtigt min vän, jag har följt Kupidos irrbloss och befinner mig för omaket nu i ett träsk. ? teligen jag har blifvit mycket förnärad sir Lucius – Jag vill inte nämna några namn, men betrakta mig såsom en mycket förnärad gentleman.

SIR LUCIUS Säg mig då förhållandet, ni kan ju låta bli att namnge personerna.

ACRES Så hör då, sir Lucius – Jag blef för någon tid sedan så kär som skäligt var i en flicka, - hennes vänner gynna mig – jag följer henne till Bath – skrifver henne till om min ankomst, och erhåller det svar att min sköna har andra funderingar – detta kallar jag att vara förorättad.

SIR LUCIUS Mycket förorättad, men kan ni inte utgrunda orsaken?

ACRES Ja, se det är just hufvudknuten hon har en annan älskare, en viss Beverley, som också lär vara i Bath. Sjuhundra post och sqvalleråskor! det är nog han som trängt ut mig.

SIR LUCIUS Så-å, en rival med i spelet, och ni tror att han på ett mindre ärligt sätt slagit er ur brädet.

ACRES Var säker på att han gått oärligt tillväga, annars hade det varit omöjligt.

SIR LUCIUS Nå, då vet ni väl hvad som är att göra.

ACRES Nej, så min själ jag det vet.

SIR LUCIUS Vi bära inte värjor här, men – ni förstår mig.

ACRES Hvad! – slåss med honom?

SIR LUCIUS Ja, hvad annars?

ACRES Men han har inte gifvit mig någon anledning.

SIR LUCIUS Så-å, jag menar att han gifvit er den största anledning i werlden .... kan den ena mannen göra den andra en större oförrätt än att bli kär i samma dam som han? Det är, på min ära, det allra oförlåtligaste brott mot vänskapen –

ACRES Brott mot vänskapen! Ja, ja, men jag har ingen bekantskap med den karlen – jag har aldrig i mitt lif sett honom.

SIR LUCIUS Han är då så mycket mindre berättigad att taga sig en dylik frihet.

ACRES Det är min själ sannt – jag blir helt förargad, sir Lucius! – aldeles rasande! Jag märker att man kan nå en hel hop tapperhet i kroppen på sig utan att veta af det! men kanske har jag icke så aldeles rätt att ...

SIR LUCIUS Hvad tusan betyder rätt när det gäller äran? Tror ni väl att Achilles, eller Alexander den store, någonsin frågade efter hvem som hade rätt? Nej, på min heder, de drogo sina vapen och lemnade åt fredens vekliga söner att afgöra hvem som hade rätt eller inte.

ACRES Era ord ljuda som en Granadörsmarsch i mitt hjerta! Jag tror kuraschet smittar! – Bestämt känner jag hur tapperheten krälar uteder ryggraden på mig; stukat – och damaqschener – klingor! Jag skall genast mana ut honom.

SIR LUCIUS Ah, min vän! Om jag hade Blunderbuss-hall, mitt familjegods här, så skulle jag visa er en rad af förfäder på O`Triggerska linien, som skulle kunna fylla hela expositionssalen i London; och hvarenda en af dem har i lifstiden ränt värjan genom kroppen på en eller par! – Ty, ehuru mansbyggnaden och 3 hujdra tunnland hafva eclipcerat, så äro, prisad vare himlen, vår ära och familjeporätterne så lysande som någonsin!

ACRES Ack, sir Lucius! Äfven jag har haft förfäder! öfverstar och kaptener hela raden! Vassapperment krutrök, - kulregn och kanondunder! Jag är skapt till soldat. Era ords åska har förbittradt den mensklige mildhetens mjölk i mitt bröst! – för tusan, såsom mannen i tragedien säger. ”Jag törstar efter blodige bragder.”

SIR LUCIUS    Så, stilla, ingen hetta i denna sak – sådana affärer måste alltid uppgöras på ett ridderligt sätt.

ACRES    Jag måste vara het, sir Lucius – jag måste vara rasande, söte sir Lucius, låt mig vara ursinnig, om ni håller af mig! Se här penna och papper. /sätter sig ned att skriva/ Jag önskade att bläcket vore blodrött! – Diktera bara! Hur skall jag begynna? Kastspjut och eldgevär! ... jag vill skriva så det gnistrar om fingrarna!

SIR LUCIUS    Så, stilla er, skrif så här ”Sir”.....

ACRES    Sesåja, skall jag inte börja med en ed? – Älskvärde sir Lucius låt mig börja med en kötted!!

SIR LUCIUS    Åh prat! Bär er åt som en christen menniska, skrif så här: ”Sir”.

ACRES    Det är för artigt.

SIR LUCIUS    ”Till att förebygga den villervalla som kunde uppkomma deraf att vi båda fria till en och samma dam.” –

ACRES    Ja, det är hufvudknuten – ”samma dam” – vidare?

SIR LUCIUS    ”Anhåller jag om äran att träffa er.”

ACRES    För tusan, jag ämnar inte bjuda honom på middag, heller!

SIR LUCIUS    Tålmod.

ACRES    Nå, vidare då, ”den äran träffa er” – i hjertgropen,” ja! nå?

SIR LUCIUS    För att rengöra affären. –

ACRES    Så, det är gjordt. Nu skall jag försegla det – genast med mitt eget sigill, en hand med en dolk. –

SIR LUCIUS    Ni inser nu att denna lilla förklaring skall, med ens, sätta en gräns för all oreda och all olycka som eljest kunde uppkomma.

ACRES    Ja, vi slåss för att förekomma olycka.

SIR LUCIUS    Nu beror det af er sjelf att bestämma tiden – jag skulle råda er att utsätta denna afton om möjligt; hända hvad som hända vill, så är ni, i allt fall ifrån det i morogon.

ACRES Det är sannt.

SIR LUCIUS Jag får då inte höra af er, färrän i afton. – För att tala öppet så tror jag att jag sjelf kommer att få mig en dylik affär, en af dagarne. Vi há en muntergök till kapten här som nyligen behagade göra sig lustig på mitt lands bekostnad, och jag väntar bara på att få affär med honom, för att presentera honom en utmaning.

ACRES Sanneligen jag skulle gerna se er fäktas förut! ja, jag skulle gerna vilja se er döda honom för att få lite hum om saken.

SIR LUCIUS Det skulle vara en heder för mig att få ge er lection, men, nog för närvarande. Kom nu bara ihåg att ni, då ni möter er motståndare, är så mild och behaglig som möjligt. Må ert mod vara lika fst, men dertill lika fint som er svärdsegg! /De gå åt olika håll/

## **Fjerde Akten**

### **1 sta Scenen**

**Acres logis**  
**Acres     David**

DAVID    Anfäkta nådig` herre, - Jag skulle inte göra det om femton Lucifär  
O`Trigger ville locka mig till att slåss, om jag inte ville. – Hvad ska` gamlafrun  
säga då hon får veta det?

ACRES    Ack, David, om du hade hört sir Lucius! Blixt och flammor! Han  
skulle nog ha satt upp modet i dag.

DAVID    Nej vasserra. Jag hatar sådana dera blodtörstiga rofdjur, för se, om  
herrn ville ha sig en riktig boxning, eller annat ärligt slagsmål, så skulle jag inte  
säga någonting, men ert huggande med skarpladdade sablar har aldrig haft något  
godt med sig.

ACRES    Men min vän, David, min ära. Jag måste vara mycket rädd om den.

DAVID    Gubevars! det är jag med, men jag tänker som så, att äran ska vara  
lika rädd om mig igen.

ACRES    David, ingen gentleman vill någonsin sätta sin ära på spel.

DAVID    Jag säger, jag, att det är ärans skyldighet att inte sätta gentlemannen  
på spel. – Den der äran är en mycket falsk vän; Pondera nu att jag vore en  
gentleman (hvilket Gudskelof ingen kan säga om mig!) och min ära tvingade  
mig till att slåss med en annan gentleman af mina bekanta. Vi slåss, poft, jag  
knäcker honom! hvem har godt af det? Min ära. Men om jag biter i gräset –  
anfäkta mig får i cke jag då krypa till likmaskarna, och äran löper öfver till min  
fiende.

ACRES    Nej, David, Gyllene Kronor och grönskande ? i sådana fall följer äran  
dig i grafven.

DAVID    Tackarmjukast! – det är just der jag kunde hjälpa mig henne förutan.

ACRES    För tusan! David, du är en poltron! – det anstår inte min tapperhet att  
lyssna till ditt tal. Skall jag misshaga mina förfäder? Tänk på det, David. Tänk  
efter hvad det vill säga att misshaga sina förfäder!



DAVID Med förlof nådig herre, att komma nedramlandes till dem ? i flygande fläng med en blyklump i hufvet! – jag tänker att man inte är så hjertans välkommen. – Förfäderna är allt för godt folk men de sista i werlden jag skulle vilja komma till.

ACRES Men David, du tror väl inte att det är så innerligen alltför ofantligt farligt heller, he? För fan folk fäktar ju ofta, utan alla farliga följder.

DAVID Ja, men Herrn får väl att göra med en sådan der en blodhund till karl med sina förhårdade tveäggade pistoler och eldsprutande svärd. Himmels Gud! Det finns inte vilddjur så obarmhertigt, som edra fördömda pistoler.

ACRES Tyst! jag får inte tappa modet Rof och raseri! du skall inte göra mig feg. – Se här är utmaningen, och jag har redan skickat bud efter min gode vän, Jack Absolute, för att bedja honom lemna fram den.

DAVID Ja, det kan vara lagom åt honom att gå med sådana bud. Ack nådig herre; det ser ju inte ut som ett vanligt bref. Det liknar precist en dödsdom Uff!

ACRES Fy en sådan kruka! Du har inte så mycket mod som en gräshoppa.

DAVID Likagodt, jag säger ingenting mera. Det ska bli ömkeliga nyheter der hemma på Clod hall – jag säger ingenting. /gråter/ Hur Fylax ska tjuta då han får höra dem! Stackars lilla kreatur! /snyftar/

ACRES Det hjälper inte, David, - jag är fast besluten att slåss – så gå undan nu, grinolle, medan jag är i mitt humör. /En betjent kommer in/

BETJENTEN Kapten Absolute, Sir.

ACRES Bra, visa honom upp. /Betjenten går./

DAVID Gud gifve då, att vi alla vore vid lif i morgon så här dags.

ACRES Hvad är det för prat, David – förarga mig inte!

DAVID Farväl, nådig herre. /gråter/

ACRES Bort du fege, klenmodige olyckskorp. David går/

ABSOLUTE /Kommer in/ Hvad står på, Rob?

ACRES En feg, harhertad stackare! – vore jag inte tapper som St. Göran och Draken så ----

ABSOLUTE Men hvad vill du för godt, Rob?

ACRES Se der! /lemnar honom brefvet/

ABSOLUTE ”Till löjtnant Beverley.” /afsides/ så-å, hvad är nu på färde?

ACRES En utmaning!

ABSOLUTE Werkligen! Du vill väl inte slåss med honom, Rob, hvaba?

ACRES För tusan hvad jag det vill, Jack – sir Lucuis har spelat upp mig; han lemnade mig nyss efter att ha försatt mig i ett fullkomligt raseri, och jag ämnar fäkta redan i afton; på det att så mycken kostbar vrede icke måtte gagnlöst förspillas.

ABSOLUTE Men hvad har jag att göra med det?

ACRES Som jag förmodar att du känner till karlen så ville jag be dig tillföra honom detta dödliga fejdbref.

ABSOLUTE Tag hit det, då, och lita på mig att det skall komma honom tillhanda.

ACRES Tack min hedersvän, tack tack min käre Jack, men det gör dig mycket besvär fruktar jag?

ABSOLUTE Inte det ringaste.

ACRES Du är alltför god. Hvad det är för en helig sak att ha en vän! Du vill väl inte bli min sekundant, Jack, vill du inte det?

ABSOLUTE Nej, Rob – inte i den här affären – det vore inte så alldeles lämpligt –

ACRES Nå, jag får nog min sir Lucius, dina bästa önskningar följa mig väl ändå, Jack?

ABSOLUTE När det gäller, ja, var viss derom. /En betjent inkommer/

BETJÄNTEN Sir Anthony är dernere, han frågar efter herr Kapten.

ABSOLUTE Jag kommer straxt. Farväl då, min hjeltemodige vän, lycka till!  
/vill gå/

ACRES Vänta – vänta- Jack – Om Beverley – skulle fråga dig hvad för en karl din vän Acres är, så säg honom att han är en huggare, ja, just en helvetes karl, vill du det, Jack?

ABSOLUTE Lita på mig, jag skall säga honom att du är en Herkules – eller hur, Rob?

ACRES Ja, ja, gör det – och om det skrämmer honom – förtusan, kanske att han då inte kommer! Säg honom tillika att jag vanligtvis expedierar en karl i veckan, vill du göra mig den tjänsten, Jack?

ABSOLUTE Det skall jag; jag säger att du på vår ort kallas Robert le Diable.

ACRES Rätt så ja, det är endast för att förekomma olycka, ty jag önskar inte att ta lifvet af honom, om jag bara kan uprätta min ära.

ABSOLUTE Nej, det är och ganska vackert af dig.

ACRES Du vill inte jag skall döda honom, inte sannt Jack?

ABSOLUTE Nej, vid min själ jag det vill men, en helvetes karl, Rob, he.  
/vill gå/

ACRES Sannt – men vänta, vänta Jack, du kan tillägga att du aldrig förr sett mig så rasande, så topp ursinnig!

ABSOLUTE Skall ske, skall ske.

ACRES Kom ihåg, Jack, en sjuhelvetes karl!

ABSOLUTE Ja, ja, Robert le Diable! /De gå åt olika håll/

## **Tablå** **2dra Scenen**

**Fru Malaprops logis**  
**Fru Malaprop och Lydia**

FRU MALAPROP Men säg mig då, Lydia, hvad har du egentligen emot honom? Är det inte en wacker karl, kanske?

LYDIA /afsides/ Hon anar icke hvem det är som hon så berömmar. /högt/  
Så är Beverley, min fru.

FRU MALAPROP Sans complexion kära du om du behagar; complexioner  
anstå inte ett ungt fruntimmer. Kapten Absolute är verkligen en utmärkt  
ungdom.

LYDIA /afsides/ Den kapten Absolute som hon har sett.

FRU MALAPROP Dessutom är han så belevad, och expedierar sig så väl. –

LYDIA /afsides/ Hvad hon skall bli uppbragt när hon kommer underfund  
med sitt misstag. /En betjent kommer in/

BETJENTEN Sir Anthony och kapten Absolute äro dernere.

FRU MALAPROP Visa dem hit. /Betjenten går/ Nu, Lydia, jag förbehåller  
mig att du uppför dig såsom det anstår en ung dame. Visa att du åtminstone  
kommer ihåg dina belevenheter fastän du glömt bort dina skyldigheter.

LYDIA Min fru, ni känner mitt beslut! – han skall icke allenast sakna all  
uppmuntran å min sida, jag vill inte, ens se åt honom! /Kastar sig i en karmstol  
med ryggen åt dörren. Sir Anthony och Absolute komma in/

SIR ANTHONY Här äro vi misses Malaprop, se nu till om det är en möjlighet  
att läka de sår som kärleken förorsakat. Jag har min haft att sköta innan jag fick  
med mig knekten här, om jag begriper hvad som går åt honom, det är visst, att  
hade jag inte hållit fast honom med våld, så hade han deserterat under vägen.

FRU MALAPROP Det är verkligen bekymmersamt, sir Anthony ni har så  
mycket besvärlighet med den här saken. /afsides/ Lydia, stig då upp och  
helsa!

SIR ANTHONY Jag hoppas min fru, att miss Longuish har öfvertänt den  
unga mannens ord, samt hvad hon är skyldig både sin tante och mig. /till  
Absolute/ Nå, Jack, så tala då till henne.

ABSOLUTE /afsides/ Hvad tusan skall jag göra? /högt/ Ni ser, hon vill  
inte ens kasta en blick på mig så länge ni är här. Jag visste nog det, jag, och sade  
er så förut. Var god och lemna oss allena! /Absolute öfverlägga med sin far/

LYDIA /afsides/ Jag undrar på att tant inte sedan skrikit till af förvåning,  
hon har kanske inte sett på honom ännu! – Deras uniformer torde vara lika  
hvarann, och gumman ser dåligt!

SIR ANTHONY Jag säger, min herre, att jag inte går ur fläcken.

FRU MALAPROP Jag är ledsen att nödgas tillstå det mitt välde öfver min niece är högst inskränkt. /afsides till Lydia/ Vänd dig om då Lydia, jag riktigt skäms för dig!

SIR ANTHONY Får jag anhålla att miss Lydia täcktes förklara mig hvad anledning har att försmå min son? /afsides/ Hvarför börjar du inte, Jack? Tala, du ertsnarr, tala säger jag dig!

FRU MALAPROP /afsides/ Det är inte möjligt, att hon har någon anledning, och hon föreger det inte heller. /afsides/ Svara flickunge! hvarför svarar du inte?

SIR ANTHONY Då hoppas jag att en barnslig och förhastad böjelse inte måtte bli en skiljemur mellan Jack och hans lycka. /afsides/ Anfäkta! så tala karl!

LYDIA /för sig/ Det tyckes som om min tillbedjare vore lika litet böjd att tala som jag sjelf. Hur märkvärdigt blind tant är!

ABSOLUTE Hm! Hm! Min bästa – hm! /Han försöker tala, men vänder med oförrättadt ärende tillbaka till Sir Anthony/ Jag försäkrar er, att jag är så brydd – och så förvirrad! – jag sade er att det skulle så gå. Min häftiga sinnesrörelse har aldeles beröfvat mig allt précence désprit.

SIR ANTHONY /afsides/ Men den beröfvar dig väl inte målföret, din åsna! – Gå fram och tala till henne på ögonblicket. /Absolute gör tecken till Fru Malaprop att lemna dem alena/

FRU MALAPROP Sir Anthony, låt oss lemna dem allena en stund. /afsides/ O, du hårdnackade lilla troll!

SIR ANTHONY Inte ännu, min fru, inte ännu. /afsides till Absolute/ Hvad f-an går åt dig, pojke? öppna mun, eller -

ABSOLUTE /Närmar sig Lydia, afsides/ Himlen gifva att hon måtte vara så ond att hon inte kan förmå sig att se tillbaka! – Jag måste förstålla min röst! /Högt, i en svag, hes ton/ Will inte Miss Longuish låna sitt öra till den sanna kärlekens milda röst, - vill hon inte. ---

SIR ANTHONY Hvad millioner! – är karlen topp galen? Hvarföre talar du inte ur skägget – Åh! Stå inte der och pip som en groda!

ABSOLUTE Min – min ytterliga vördnad, och min - min – min modesti vilja qväfva mig, sir!

SIR ANTHONY Aha! Din modesti nu igen! vet du hvad Jack; om du inte genast säger din mening och det klart och tydligt, så blir jag så ursinnig, att jag – Misses Malaprop, det vore högst förbindligt om Miss Lydia behagade hedra oss med någonting mer än en vue of profilen. /Fru Malaprop synes banna Lydia/

ABSOLUTE /afsides/ Nu är det förbi, ser jag. /Går fram till Lydia och talar i låg ton/ Blif inte öfverraskad, Lydia, dölj er förvåning!

LYDIA /afsides/ Himmel det är Beverleys röst! Han kan väl inte ha narrat Sir Anthonys äfven? ..... /ser förförstulet och småningom upp/ är det möjligt! – Beverley! – hvad är väl detta, älskade Beverley?

ABSOLUTE Ah, nu är det slut!

SIR ANTHONY Beverley! Det väl så tusan heller, Beverley! – Hvad kan flickan mena? Detta är min son Jack Absolute. –

FRU MALAPROP Fy Lydia, fy! Din håg spelar så beständigt på den der Beverley att du har honom jemnt för ögonen! Bed nu kapten Absolute om förlåtelse på stunden.

LYDIA Jag ser ingen kapten Absolute, endast min älskade Beverley!

SIR ANTHONY Jag tror att flickan är förryckt! Romanläsandet har vridit om hufvudet på henne.

FRU MALAPROP O himmel, jag tror det nästan. Hvad menar du med Beverley, flicka? Du har ju sett kapten Absolute förr i dag; der är han nu, din tillkommande.

LYDIA Af allt mitt hjerta, min tant när jag afstår Beverley. –

SIR ANTHONY Ack! hon är ju rent af tokig eller ock har Jack – karnaljen, der spelat oss ett tjufpojkestreck hör på, karl, hvem tusan är de/der/det ?

ABSOLUTE I sanning min far, för ögonblicket är jag inte rätt säker sjelf, men jag skall försöka att dra mig till minnes.

SIR ANTHONY Är du min son eller inte? svara slyngel, för din mors skull, om inte för min!

FRU MALAPROP Ja, min herre, hvem är nu? Ack minnelens härskaror jag börjar ana ---

ABSOLUTE /afsides/ Skamlöshetens makter – stå mig bi! /Högt/ Sir Anthony, genom den undergifvenhet jag visat er, tror jag mig ha tydligen ådagalagt, att jag anser mig såsom er son. Misses Malaprop jag är er vördnadsfullaste beundrare och skall vara stolt att få tillägga er tillgifne nevö. Min Lydia behöfver jag inte säga att hon här ser sin Beverley, hvilken bekant med hennes originella karaktär antagit detta namn hvilket förvärfvat honom ett bevis på den oegennyttiga kärlek hvaraf han nu hoppas få njuta i upphöjdare lefnadsvilkor.

LYDIA /harmesen/ Så – å – det blir då ingen enlevering utaf när allt kommer omkring?

SIR ANTHONY Vid min själ, Jack, för att tala rena sanningen, är du icke en ganska näsvis junker, jag tror nästan att jag aldrig sett en sådan tilltagsenhet.

ABSOLUTE Ni smickrar mig – ni är för artig – det är min modesti som ni vet. Sir – min modesti som stått mig i vägen.

SIR ANTHONY Godt, jag är glad, att du inte är en sådan känslolös stackare, som du låtsade vara – det fägnar mig, att du gjort narr af far din, du slyngel. –

FRU MALAPROP O, sir Anthony! – ett nytt ljus går upp för mina ögons glans! He! – huru, herr kapten, var det då ni som skrifvit brefwen? – är det er jag har att tacka för det smickrande epitafiet ”en gammal maläten drage,” he? var det ni som gjorde anmärkningar på mitt sätt att uttrycka mig?

ABSOLUTE Min far! min modesti blir alldeles öfverväldigad till slut om ni inte hjälper mig.

SIR ANTHONY Se så, misses Malaprop, vi måste glömma och förlåta, vassera! sakerna ha ledda af slumpen, tagit en så lycklig vändning att jag kunde bli helt upspelt och galant! – he! fru Malaprop!

FRU MALAPROP Godt, sir Anthony, efter ni önskar det, så skola vi inte se framåt på det förflutna utan endast tillbaka på det tillkommande, mina unga vänner.

SIR ANTHONY Kom då, vi få väl lof att lemna dem allena, misses Malaprop: jag vill slå vad att de längta efter att flyga i hvarandras armar, Jack, äro inte kinderna sådana som jag beskref dem, he? och ögonen, din krabat! – och läpparne, he? Kom min fru, vi ska inte störa dem – de äro i sjunde himmelen.

VEM SÄGER DETTA? /sjunger/ ”Kom låtom oss sjunga båd’ gamla å unga” – Jag är så upspelt att jag inte vet på hvilken fot jag skall stå tillåt mig min fru. /Ger Fru Malaprop handen – sjunger/ Tiram= tiramtam,, tam, tam, ta –

besitta jag hade lust att spela en liten intrig sjelf! Tiramtiram – tam tamtamta!  
/Går ut sjungande och förande fru Malaprop vid handen. Lydia sitter förtretad  
qvar i stolen/

ABSOLUTE /afsides/ Så mycket tankfullhet bebådar mig intet godt.  
/Högt/ Så allvarsam, Lydia!

LYDIA Sir.

ABSOLUTE /afsides/ Så, det var det jag tänkte! – det der enstafviga ordet isar mig. /Högt/ Huru Lydia! nu då vi äro lyckliga, då våra ömsesidiga trohetslöften krönas och beseglas af våra anförwantes samtycke ---

LYDIA /ond/ ”Anförwantes samtycke,” bevars!

ABSOLUTE Låt oss nu lägga bort några af våra romaneska ideer – litet rikdom och comfort måste vi fördraga, och hvad er förmögenhet beträffar, så skall en advokat ordna en sådan morgongåfva –

LYDIA Advokat! jag hatar advokater!

ABSOLUTE Nå så ska vi inte vänta på deras långsamma åtgöranden, utan genast sätta upp kontraktet –

LYDIA Kontraktet! jag afskyr kontrakter!

ABSOLUTE Ack min älskade! Var inte så omild! Låt mig så här bönfalla  
/knäböjer/

LYDIA Barnsligheter! – hvad behöfs böner då ni vet att jag måste tillhöra er?

ABSOLUTE /upstigande/ Nej min fröken; ingen skall tvinga er, det lofvar jag; - om jag förlorat ert hjerta, så afsäger jag mig allt det öfriga. - /afsides/ få se hvad litet stolthet förmår.

LYDIA /stiger upp/ Då, sir, tillåt mig säga er att det rum ni hade der var förverfadt genom låg och ovärdig manöver som förtjenar straffas såsom svek. Ni har behandlat mig som ett bar! – Låtsat vara romanesk som jag, och förmodligen skrattat åt er framgång!

ABSOLUTE Ni förorättar mig, Lydia.

LYDIA /harmsen/ Och jag som glädde mig åt den föreställningen att vi lurade mina släktingar, och smickrade mig med att jag skulle narra och förtreta



dem allesamman! – se här mina förhoppningar krossad med ett enda slag genom min tants samtycke – och jag sjelf, till sluts den enda som blifvit duperad! /Går fram och åter i vredesmod/ Men se hör, sir, här är porträttet, Beverleys porträtt! – /Tar ett miniatuurporträtt ifrån sin barm/ som jag, trots alla böner, alla hotelser, burit natt och dag vid mitt hjerta! – der sir! /Kastar det åt honom/ och var öfvertygad att jag lika lätt förjagar originalet ur min själ.

ABSOLUTE Ja, ja, miss, vi skola sympatisera äfven i detta. – Här, /tar fram hennes porträtt/ här är miss Lydia Longuish. – Hvilken olikhet! – ja, der är det himmelskt bifallande leende som först gaf lif åt mina förhoppningar. Se der miss!... i skönhet uppgår inte denna målning mot originalet, men för mig har den ett värde framför densamma, nemligen det att ännu allt jemt vara oförändradt, och denna förtjenst skattar jag så högt att jag icke har hjerta att skiljas vid den. /Gömmar det igen/

LYDIA Det är er ensak, sir, jag – jag förmodar att ni är tillfreds nu.

ABSOLUTE O, helt säkert – det här är mycket trefligare än gå och vara kär! Ha, ha, ha! – Hvad betyder några tjog brutna högtidliga eder – Ingenting som vet. – Folk ska väl säga att den unga damen inte visste hvad hon ville, men det betyder ingenting! – eller kanhända är man nog elak att framkasta en vink om att den unga herrn ledsnade vid sin älskarinna och öfvergaf henne – men oroa er inte för det.

LYDIA Det är inte möjligt att fördraga ett sådant öfvermod! /brister ut i gråt/ /Fru Malaprop och sir Anthony kommer in/

FRU MALAPROP Låt oss afbryta deras kärleksjoller.

LYDIA /snyftande/ Detta är ännu grymmare än ert swek, ni otacksamma!

SIR ANTHONY Hvad i all verlden står nu på? För tusan misses Malaprop, detta var det besynnerligaste kärleksjoller jag någonsin hört talas om! – Hör på Jack, när allt kommer kring så är du kanske hvarken Absolute eller Beverley, ingen alls, hvaba.

FRU MALAPROP Ja, sir, jag får också fråga. Ämnar ni spela oss något nytt puts? ni är väl inte lik Berberus, tre gentlemän på en gång, eller hur?

ABSOLUTE Ni vill inte ge mig tid att tala – jag säger att miss Lydia kan, bättre än jag, göra reda för förhållandet.

LYDIA Min tant, ni befallte mig en gång att aldrig mera tänka på Beverley – der ser ni honom – jag är nu färdig att lyda er, ty, från detta ögonblick, afsäger jag mig honom för evigt. /Går/

FRU MALAPROP O under öfver alla under! – Hvad är detta för en besynnerlig metafor! Herr kapten, ni har väl inte förolämpat min nièce på något sätt?

SIR ANTHONY Aha! nu begriper jag! Liten Lydia visar humör för det hon blifvit duperad liksom vi andra. Fruntimmer ha i allmänhet ingenting emot stämplingar, men vilja isynnerhet gerna vara med om anläggningen. Nå, nå, herr kapten det var också inte rätt att bruka krigslist mot en alierad; sådant strider mot taktiken.

ABSOLUTE Jag märker det, och fruktar att jag, för omaket förlorat min bundsförvandt och segren medsamma.

SIR ANTHONY Åh, har ingen fara, min gosse. – Misses Malaprop skall mäkla fred, hon ska underhandla, hon – lofvar ni det min nådiga?

FRU MALAPROP Det vill jag göra för er skull, sir Anthony och för den goda saken – det var väl inte denna ”underhandling” hvarom Beverley ordade i brevet, hvaba, herr kapten?

ABSOLUTE Min fru! –

SIR ANTHONY Inga skärsmyslingar nu, vår minister gör upp fredsvillkoren, - kom nu bara, Jack – låt fruntimren hållas, det är säkrast; de kunna bäst ta´ reda på hvarandra de äro så häftiga! – de ha inte förmåga att lägga band på sig som vi karlar. – se så, tjenare så länge, misses Malaprop, framåt marsch, Jack. /De gå åt olika håll, helsande hvarandra; Faulkland inkommer, mötande Absolute i dörren, båda återvända in på scenen/

ABSOLUTE Lyckligt möte! Jag skulle just gå att söka dig. Ack, Faulkland! alla onda andar ha sammansvurit sig emot mig! Jag är så bekymrad att om jag inte hade en utsigt till räddning d.v.s. att bli af med hufvudet så skulle jag knapt ha mod att säga dig förhållandet.

FAULKLAND Hvad menar du? – Har Lydia blifvit förändrad? – Jag inbillade mig att pligt och böjelse nu vända sig åt ett och samma mål.

ABSOLUTE Ja aldeles som ögonen på en vindögd!

FAULKLAND Men hvilken utsigt till räddning var det som du talade om?

ABSOLUTE I korthet, min vän, en beskedlig Irländare här /härmande sir Lucius/ har begärt tillstånd att få ränna värjan i lifvet på mig, och jag ämnar bifalla – voila tout!

FAULKLAND Tala allvarsamt.

ABSOLUTE Sådant är förhållandet. Sir Lucius O´Trigger, - du känner honom till useendet; - har i anledning af någon skymf som å min sida varit helt och hållet ouppsåtlig, anmodat måg att möta sig i afton klockan 6: - det är för denna orsak skull jag önskat träffa dig, du måste vara mig följaktig.

FAULKLAND Här måste säkert vara något misstag. Sir Lucius skall förklara sig, och jag hoppas att affären kan arangeras. Men i afton sade du? – jag önskade att ni hade valt någon annan tid.

ABSOLUTE Hvarföre det? ”der blir ljust nog som sir Lucius behagade uttrycka sig, för en fäktning på nära håll, fastän inte för långskott.”

FAULKLAND Men jag är sjelf temligen uprörd i anledning af en tvist med Julia: - mitt häftiga lynne har kommit mig att behandla henne så grymt att jag inte har någon ro förrän vi blifvit försonade.

ABSOLUTE Vid Gud, Faulkland! du förtjenar henne inte. /En betjent kommer in och ger Faulkland ett bref/

FAULKLAND Julia! – detta är från henne – jag bäfvar att öppna det – det är kanske ett afsked. –måhända återfordrar hon sina bref – sin ring! – hvad jag lider för min dårskap!

ABSOLUTE Låt mig se /tar brefvet och öppnar det/ Ja, verkligen; en slutdom! – det är förbi med dig, Faulkland! Stackars Faulkland!

FAULKLAND Jack – lemna mig inte i ovisshet.

ABSOLUTE Hör då: ”Som jag är öfvertygad att min älskade Faulklands eget herta redan förebrätt honom hans hårdhet mot mig så vill jag inte säga ett ord mera om hvad som passerat, men önskar blott att han, så fort som möjligt, ville komma till sin evigt trogna Julia.” – Det der är dom utan ransakning! /Ger honom brefvet tillbaka/ - Huru? du ser inte ett grand lyckligare ut för det?

FAULKLAND Ack jo! – jag är .... men ----

ABSOLUTE Anamma dina ”men”.

FAULKLAND Efter du är min vän, Jack, så tillstå ärligt: tycker du inte att det är någonting indelikat i denna färdighet att förlåta? Qvinnor borde aldrig bjuda ut förlåtelsen --- vi borde få begära den. Deras förlåtelse, liksom deras kärlek borde inte komma objuden.

ABSOLUTE Jag har inte tålamod att höra dig. Du är oförbätterlig! Jag måste gå och ordna några affärer – låt mig träffa dig klockan sex hemma hos mig.  
/Går/

FAULKLAND Hans begäran, att jag skulle vara närvarande vid hans duell, har framkallat en idé i mitt hufvud, hvilken jag genast vill sätta i verket. Jag skall bruka den såsom en prøfvosten för Julias upprigtighet och oegennyttia. Om hennes kärlek bevisar sig vara af ren och äkta halt, så skall jag trygg förlita mig derpå, och för evigt bortlägga alla tvifvel; om icke så är det bäst att lemna henne till leksak åt någon mindre försigtig däre, som har lust att sucka för henne.

## Femte Akten 1sta Scenen

### Ett rum i sir Anthonys Logis

JULIA /ensam/ Hvad detta budskap oroar mig! hvilken förskräcklig händelse kan han mena? Hvarför så angelägen om att råka mig ensam? – Ack Faulkland! – Hur många oroliga stunder, hur många tårar du kostat mig! - /Faulkland kommer/ Hvad är på färde Faulkland? hvarför denna försigtighet?

FAULKLAND Ack, Julia! Jag har kommit hit för att säga dig ett långt farväl.

JULIA Ack min Gud! Hvad menar du?

FAULKLAND Du ser för dig en olycklig hvars lif är förverkad – nej, förskräcks inte! – mitt olyckliga lynne har fört mig i denna fara. Jag lemnade dig upprörd – en förarglig händelse inledde mig i en tvist, följden är att jag måste fly från mitt fädernesland på ögonblicket. – Ack Julia, hade jag varit så lycklig och fått kalla dig helt och hållet min, innan olyckan inträffade så skulle jag inte så mycket sörja öfver denna bannlysning!

JULIA Beskaffenheten af detta missöde, smärtar mig djupt, men jag har sedan länge icke känt någon annan skyddsengel ... vi fly tillsammans. Då vi en gång äro i säkerhet för förföljelse, må min faders vilja gå i fullbordan, och jag vinna laglig rättighet att dela dina sorger, och vara din trogna tröstarinna.

FAULKLAND Julia, jag äger inga ord och för min tacksamhet! – men tiden skyndar; önskar du inte några timmars betänketid att öfverväga de fördelar du försakar, och den ringa ersättning som jag förmår gifva dig genom den enda gåfvan af min kärlek?

JULIA Jag begär inte ett ögonblick – låt oss inte dröja – kanhända att detta dröjsmål ---

FAULKLAND Det är säkrast att inte våga sig ut förrän i skymningen –

JULIA Kanske din förmögenhet kan bli konfiskerad för denna olyckliga affär skull. Men detta kan i alla fall, icke görra oss olyckliga. – Den lilla förmögenhet som jag äger, är tillräcklig för vårt underhåll, och emigrander böra ju icke lefva allt för yppigt?

FAULKLAND Det är sannt; men under ett dylikt frånskildt lefnadssätt, torde min sårade stolthet måhända föröka den medfödda retligheten i mitt lynne, till den grad att jag slutligen blir en hård, knarrig, olidlig följeslagare för dig.

JULIA Om ditt lynne skulle så förmörkas, är du desto mera i behof af en huld och öm varelse som är beredd att med saktmod och undergifvenhet fördraga dessa öfverilningar.

FAULKLAND Julia, jag pröfvat dig! Och efter detta bortkastar jag alla mina tvifvel. Huru skall jag kunna vinna förlåtelse för detta ovärdiga påfund?

JULIA Har då inte den olyckan inträffat, hvarom du nyss talade?

FAULKLAND Jag blygs tillstå, att den var diktad.

JULIA Faulkland! /Paus/ Gud må veta hvilken uprigtig glädje det är för mig att veta dig fri från ett förfärligt brott! – men att ditt grymma tvifvel skulle förmå dig till ett bedrägeri som så förorättat mitt hjerta, detta sårar mig mera än jag kan beskrifva.

FAULKLAND För himlens skull, Julia!

JULIA Hör mig. Min far hyste vänskap för dig Faulkland, och du räddade mitt lif; I hans närvaro gaf jag dig min hand. – då jag kort derpå förlorade min far förekom det mig såsom om försynen skänkt mig i dig en vän på hvilken jag tryggt kunde öfverflytta min kärlek. – Jag vill icke uprepa huru du lekt med min uprigtiga känsla.

FAULKLAND Jag erkänner allt! – men hör mig. –

JULIA Efter ett sådant pröfvoår hoppades jag att jag icke skulle bli förolämpad genom ett nytt lika grymt som onödigt prof! .... men jag inser nu, huru omöjligt det är för dig att vara lycklig och tillitsfull i kärlek; och med en sådan öfvertygelse vill jag aldrig bli din.

FAULKLAND Julia, vid min själ och min ära, om jag någonsin mera ....

JULIA Blott ett ord till. Som min tro en gång tillhört dig, vill jag aldrig utväxla den med någon annan. Den bästa gåfva jag af en mild himmel vill begära för dig, är att du måtte lib befriad från det olyckliga fel som utgjort enda hindret för fullbordandet af vår förening, och fråntagit dig dens kärlek som troget skulle hafva följt dig ditt hela lif igenom .... lef väl! /Går/

FAULKLAND Hon är borta! – för alltid! Det var en förfärlig beslutsamhet i hennes sätt, som fjettrade mig vid stället. – Hur tanklös, hur vansinnig jag varit!

Mig, som är belastad med större fel än andra, mig sände himlen en huld seraf till bistånd, och jag har jagat den med våld från min sida! Jag måste nu till mötesplatsen. Godt, mitt lynne är just passande för ett dylikt äfventyg. Jag önskade blott att vara en af deltagarne i detta envig, på det att den dåraktiga osanning jag uppfann måtte bli besannad. /Går/ /Lydia kommer in/

LYDIA Det är besynnerligt, fastän den der menniskan uppfört sig så illa mot mig så tänker jag ändå beständigt på honom. Jag förmodar att min stränga kusin vill predika för mig tills jag tar honom till nåder igen. /Julia kommer in/ Ack Julia, jag har kommit till dig för att få tröst. – Kors, kära barn hvad felar dig? Du har gråtit! Jag är viss på att den der Faulkland plågat dig nu igen!

JULIA Du misstar dig i afseende på anledningen! Det är sannt att någonting har upprört mig – men detta någonting kan du icke gissa till .... /afsides/ Jag vill inte anklaga Faulkland!

LYDIA Så-å jag märker att jag varit förrådd af alla! – men det är detsamma – jag gifter mig aldrig med honom.

JULIA Huru, Lydia?

LYDIA Säg mig, är det inte harmligt? då jag trodde att vi skulle komma i de allraobehagligaste troftiga villkor, finner jag att vi helt enkelt ingått en åenningeförbindelse. Ack, jag som påräknat en romantisk enlevering, repstege, måne, posthästar och en skottskt prest – Och till slut en sådan syrpris för tant Malaprop. –Ack, jag kan just dö af harm öfver min misräkning!

JULIA Jag undrar inte på det!

LYDIA Hvad har jag nu väl att vänt annat än en hop långtrådiga förberedelser, och att sedan med förmyndarens tillstånd och tants välsignelse träda, som en annan lålla fram till altaret, och kanske utskrikas, sina tre gånger om, från predikstolen i någon landtkyrka. Och få en omenskligt fet prest att be hwarenda bode i församlingen om tillåtelse att förena Jack Absolute och dygdädla jungfru Lydia Longuish! O, att jag skulle uplefva en sådan dag.

JULIA Det är verkligen högst beklagligt.

LYDIA Huru sorgligt att erinra sig de hertinnerligen roliga intriger jag måste hitta på, för att få ett ögonblicks samtal med min älskare! Huru ofta har jag inte stulit mig ut midt i den kalla Januarinatten och funnit honom i trädgården stilla, tålig som en staty. Der knäböjde han för mig i djupa snön. O, det var tider det! .... Han darrade af köld, jag af fruktan, och under det att våra leder stelnade, bad han mig så varmt att bewara hans låga med en flamma lika klar och stark som hans! Ack, Julia! det der hade något tycke af kärlek, det!

JULIA Om jag vore vid lynne, så skulle jag straffa dig endast med att hjertligt skratta åt dig, men i närvarande stund vill jag herre allvarligt bedja dig att icke låta en man som uprigtigt, älskar dig bli olycklig för dina nyckers skull. O, jag vet, jag, hvad olyckor sådana kunna åstadkomma! –

LYDIA Men hvad, i all verlden, har nu fört tant hit? /Fru Malaprop, Fag och David komma in/

FRU MALAPROP Se så! här är vackra spektakler! vackra sjelfmord, blodsdömmar och mordanslag i verket! och sir Anthony icke tillfinnandes att förekomma antistrofen!

JULIA För himlens skull, min fru, hvad betyder detta?

FRU MALAPROP Han der kan underrätta er derom; det är honom jag har att tacka för hela komplettens ådagaläggande.

LYDIA /till Fag/ Så säg då, Master.

FAG Mylady jag skulle anse mig sakna alla egenskaper som bilda en man af verld, om jag ett enda ögonblick dröjde att meddela alla möjliga upplysningar åt en person, så högeligen intresserad af ifrågavarande affär ----

LYDIA Så skynda då!

FAG Det är äfvenledes en sanning, mylady, man bör skynda att allmängöra affärer af sådan beskaffenhet ty under det vi dröja för att förblomma beskrifningens uttryck, kunna två eller tre lif gå förlorade!

LYDIA O himmel! – men så säg oss då ni kära tant, hvad som är på färde?

FRU MALAPROP Hvad som är på färde! – Död är på färde ... mord och dråp är på färde ... men han der, kan framlägga medaljerna för er.

LYDIA Jag ber er, var då så kort som möjligt.

FAG Hvad mord beträffar sköna Lady, så tilltror jag mig icke att bestämt säga det; och hvad dråp angår, så kommer det an på med hvad ögon lager ser den saken.

LYDIA Men så säg då, hvem som är invecklad i den här affären?

FAG Nå väl mylady, den ena är en ung gentleman, och jag skulle bli mycket bedröfvad om någonting ondt vederfares honom. Det är en ganska hygglig och



belevvad gentleman. – vi hafver lefvat mycket tillsammans och alltid i godt förstånd.

LYDIA Men hvem är det, hvem?

FAG Min husbonde, mylady, min husbonde – jag talar om min husbonde.

LYDIA Hvad säger ni? kapten Absolute.

FRU MALAPROP Kan man se! Jag tror det grep henne!

JULIA Men hvem är då den andre?

FAG Angående det öfriga lemnar, den här gentlemannen bättre besked än jag.

JULIA Men hvem är det mer än kapten Absolute?

DAVID Min stackars herre först och främst, med förlof – miss Julia känner ju mig; jag är David och min herre, i lifstiden sir Acres ... dessutom är det sir Faulkland.

JULIA Min fru, låt oss på ögonblicket söka att förekomma olycka! –

FRU MALAPROP O, fi done! – det vore ju högst opassande – vi skulle bara explodera oss –

DAVID Ack var så god fru tant, rädda några stycken lif, de äro annars uan hopp förlorade, lita på mig; ty till all olycka är den blodtörstige Philistéen sir Lucius O´Trigger med –

FRU MALAPROP Sir Lucius O´Trigger! Du min himmel´ha de äfven lockat den stackars kära sir Lucius med i snaran? Huru flickor, ni stå der orörliga alldeles som stenbildningen utaf is!

LYDIA Hvad kunna vi göra, min fru.

FRU MALAPROP Flyga med den uppersta skyndsamhet att förekomma olyckans efterföljd! – Hör hit min vän, ni kan visa oss till stället, icke så?

FAG Det kan jag med er gunstiga tillåtelse. – David, gå du, och försök att taga reda på sir Anthony. /David går/

FRU MALAPROP Kom flickor! – han der, skall conservera oss ... kom min vän, ni skall utgöra vår kavaj – Gå förut, vi skola förfölja er.

FAG Inte ett steg framom damerna, nej, inte för hela världen.

FRU MALAPROP Ni är en karl med Lavoir virre! Men är ni väl säker att hitta till valplatsens område?

FAG Jag tror det, min fru; lyckligtvis ha vi, i alla fall, pistolskotten att rätta oss efter, så att vi väl inte kunna undgå att hitta rätt. Ingen fara, derföre, mylady, ingen fara. /De gå ut under det han talar/

## **2dra Scenen** **Södra Promenaden**

**Absolute /kommer in gömmande sitt svärd under rocken/**

ABSOLUTE Hvad den Faulkland är försumlig! Aldrig passar han på sin tid! Jag blir säkert tvungen att gå honom förutan! – Se så, för f-n! här ha vi sir Anthony! – hur skall väl jag slippa undan honom? /Han slår rockkragen kring ansigtet, samt viker af – sir Anthony kommer/

SIR ANTHONY Om jag inte ser rasande – nej, - jo – det är ju han! – hör hit Jack! Det är ju Jack! Jack Absolute! /Går till honom/

ABSOLUTE I sanning min herre, då måtte ni vara bättre underrättad än jag: jag kan inte påminna mig att jag någonsin haft den äran. – Mitt namn är Sanderson, till er tjenst.

SIR ANTHONY /ser honom i ansigtet/ Så ... hvad är det nu för streck du har för dig igen din galgfogel?

ABSOLUTE Ack ett skämt, ett narri bara! Jag ämnade just att söka upp er, min far!

SIR ANTHONY Verkligen! Fägnar mig att det föll sig så väl ... men hwarför är du så der ombonad och insvept, hvaba?

ABSOLUTE Det är kallt, inte sannt? – liksom litet ruskigt: - men, min far, jag uppehåller er visst för länge.

SIR ANTHONY Hvar går du?

ABSOLUTE Går, sir?

SIR ANTHONY Ja, hvart går du?

ABSOLUTE Hvart jag går? – Jag går till – till- till- Lydia – sir, till Lydia, ja, för att, om möjligt är, göra upp saken, och jag sökte er för att – att- att ---

SIR ANTHONY Att få mig med, förmodar jag – nå väl, låt oss gå då.

ABSOLUTE Nej bevars! Jag önskade råka er för att – att – men ni fryser säkert – helt säkert fryser ni – ni gjorde klokare att inte stanna ute.

SIR ANTHONY Fryser? Nej inte det ringaste nå väl, Jack, hvad vill du säga till Lydia?

ABSOLUTE Bedja henne om förlåtelse, göra henne god igen – lofva och svära – men jag uppehåller er min far. Kom ihåg kölden och er gikt.

SIR ANTHONY Bah – jag har inte det minsta bråttom. Men ni stackars gossar när ni en gång äro sårade här /sätter sin hand för Absolutes bröst/ he! hvad tusan var det? Hvaa har du der förslag?

ABSOLUTE Ingenting – ingenting!

SIR ANTHONY Hvad är det, frågar jag? – det känns förbaskadt hårdt!

ABSOLUTE Åh, litet lappri, en leksak för Lydia.

SIR ANTHONY Nå, låt mig se din smak. /Rycker upp rocken, svärdet faller till golfvet/ en lien leksak för Lydia! En ganska passande leksak, det är visst och sannt!

ABSOLUTE Jag skall förklara förhållandet. No vet att Lydia är något romanesk – mycket till och med – i fall hon stöter mig tillbaka, så ämnar jag dra ut detta svärd – och svära att falla på dess spets och dö vid hennes fötter!

SIR ANTHONY Just en hjeltedöd, men det är i hennes genre. – Gå din narr!

ABSOLUTE Adieu då, min far – ni skall snart få veta mitt öde – var säker på det. ”O Lydia” säger jag, haf medlidande med mig, eller skall denna svärdsudd!”  
....

SIR ANTHONY ”Stöt till, din narr, och lycka på resan” svarar hon. – dra för hin, både du och din leksak, se så. /Absolute går. David kommer straxt derpå inspringande/

DAVID Ta fast honom! ta fast, ta fast dråp! stöld! eld! Ta fast elden! Ta fast elden! Sir Anthony – ropa honom! ropa! ropa! – Eld! mord!

SIR ANTHONY Eld! Mord! Hvar?

DAVID Oh – han är borta! – min andedrägt är också borta! Sir Anthony, hvar före höll ni inte fast honom?

SIR ANTHONY Är karlen galen? Hålla fast? Hålla fast Jack?

DAVID Ja, kaptenen, ja! här är mord och blodsutgjutelse.

SIR ANTHONY Mord?

DAVID Ja, med er nådiga tillåtelse, sir Anthony, allt slags mord, - en fäktning pågår, en blodig svärdpistol – och – kanon – fäktning!

SIR ANTHONY Hvem är det som fäktar, din Jöns?

DAVID Alla människor, sir, min stackars husbonde, sir Lucius O´Trigger, er son, kaptenen –

SIR ANTHONY Ah den räfven! Jag förstår nu meningen med hans leksak – vet du stället?

DAVID Kungsängen

SIR ANTHONY Känner du vägen?

DAVID Inte alls, men jag skall kalla hit borgmästare, aldermän – konstaplar – vi kunna inte bli nog många för att skilja dem åt.

SIR ANTHONY Kom då, vi skola skaffa hjälp under vägen, - den storljugaren! – godt, jag skall bli så himmels ursinning – såå detta var historien om hans leksak! Jag skall leksaka honom jag! /De gå/

## 3dje Scenen **Kungsängen**

### **Sir Lucius och Acres med pistoler**

ACRES Vid min tapperhet! Sir Lucius, fyratio alnar är lagom afstånd! Det är lagom, säger jag!

SIR LUCIUS Det är för musköter eller små fältstycken. På min ära, mister Acres, måste ni icke lemna den saken åt mig. – Vänta nu, så skall jag visa er ....  
/mäter ut stegen längst theatern/ se så, detta är lagom distans –

ACRES För tusan, vi kunna likaså gerna fäkta i en postkur! Jag skall säga er en sak, ser Lucius, ju längre bort min motståndare befinner sig, ju säkrare skall jag sigta!

SIR LUCIUS Verkligen – och allrasäkraste, förmodar jag, om han befunne sig utom synhåll?

ACRES Nej, sir Lucius, men jag anser att 40 eller 38 alnar ----

SIR LUCIUS Bah, nonsens! Tre eller fyra fot mellan mynningarna af era **pistolar** ? är detsamma som en mil.

ACRES Nej, vid min tapperhet! Det är ingen heder att döda honom på så nära håll. Dyraste, sir Lucius, jag ber – låt mig knäcka honom med ett långskott.

SIR LUCIUS Godt. – Gentlemannens vän och jag få ordna den saken. – Men säg mig nu, mister Acres – om någon liten händelse skulle inträffa, har ni någon önskan eller kommission att förtro mig?

ACRES Högst förbunden, sir, men jag förstår er inte.

SIR LUCIUS Förstår inte? Ni vet väl att man icke låter skjuta på sig utan någon liten risk .... och om en olycklig kula skulle föra från striden till friden så är det väl icke skäl att då oroa er med en hop verldsliga saker. –

ACRES Friden?

SIR LUCIUS Skulle ni, i en sådan händelse, till exempel vilja bli öppnad, balsamerad och hemskickad, till ert familjegods, eller gör det er samma sak om ni begrafves här i klosterkyrkan? – Jag har hört sägas att det finns ganska hyggliga grafplatser der?

ACRES Öppnad! – hyggliga grafplatser i klostret! För själ och pina! Sir Lucius, tala inte så!

SIR LUCIUS Jag förmodar att ni aldrig förr varit invecklad i en dylik affär, herr Acres?

ACRES Nej, sir Lucius, aldrig.

SIR LUCIUS Var nu så god och säg mig hur ni ämnar mottaga gentlemannens skott?

ACRES Så, sir Lucius, så. /ställer sig i positur/ en sidfront, he? Just på kant, sir Lucius; Jag ställer mig emot honom liksom med eggen af mig sjelf, och gör mig så hvass som möjligt.

SIR LUCIUS Det har ni bestämt orätt uti; ty om ni står på det sättet så tar jag mitt ögonmärke - /sigtar/

ACRES Men, men .... ni kan inte veta – Fan kan ha laddat.

SIR LUCIUS Bah! Var lugn. Se så, om jag träffar er i lifvet så har min kula en dubbel chance – ty om den ock skulle gå förbi hjerträtterne i er venstra sida, så vore det knäfveln så hårdt om den icke skulle träffa lefvern i er högra!

ACRES Lefvern! – Hjertrötterne.

SIR LUCIUS Men så här, ställ er på det sättet; /plaserar honom/ presentera flatan af er fulla front – så – nu kan en kula eller par stryka rakt genom lekamen på er utan ringaste olägenhet.

ACRES Rakt igenom mig! – en kula eller par rakt igenom mig!

SIR LUCIUS Ja, än sén? Låt gå; - och detta är den allrämest belevvad posituren till på köpet.

ACRES Vet ni hvad, sir Lucius? – Jag må likaså gerna bli skjuten i en obelevvad ställning som i en belevvad. Vid min tapperhet! Jag ställer mig på kant, dermed väl!

SIR LUCIUS /ser på sitt ur/ De ämna väl inte mankera oss – ha! å nej, jag tror de komma nu.

ACRES He! – huru .... ko ... komma de?

SIR ANTHONY Ja, hvilka äro de der som synas derborta?

ACRES Der är verkligen två af dem! Godt ... må de komma – he? sir Lucius! – vi – vi – vivivi ska inte springa?

SIR LUCIUS Springa!

ACRES Vi ska inte springa, säger jag; vid min tapperhet!

SIR LUCIUS Hvad tusan går åt er?

ACRES Ingenting – ingenting – min hjertans sir Lucius – men det är liksom jag – inte kände mig så modig som förut.

SIR LUCIUS Åh fy! Betänk, er ära!

ACRES Ja, det är sannt: min ära, - var så hederlig, sir Lucius och friska opp mig då och då med ett ord om min ära.

SIR LUCIUS Så, der komma de.

ACRES Sir Lucius, om jag inte vore tillsammans med er, så tror jag nästan att jag skulle vara rädd; att min tapperhet skulle öfverge mig. – Tapperheten kommer och går, sir Lucius, kommer och går.

SIR LUCIUS Var då så god och håll fast den medan ni har den.

ACRES Sir Lucius, jag fruktar att den går sin väg.

SIR LUCIUS Er ära – er ära – här äro de.

ACRES Gifve Gud jag vore i all säkerhet på Clod-hall! /Faulkland och Absolute inkomma/

SIR LUCIUS Er tjenare gentlemän – hvad, kapten Absolute! – så – å, jag förmodar att ni, liksom jag sjelf kommit hit på vänskapens vägnar: först hjälpa vi våra vänner, sedan handla vi för egen räkning?

ACRES Hvad Jack! – min dyre vän!

ABSOLUTE Se så, Rob, Beverley är här.

SIR LUCIUS Rätt, min vän Acres, jag ogillar ej att ni helsar er motpart på ett förbindligt sätt /Till Faulkland/ Se så, herr Beverley, behagar ni välja ert vapen, kaptenoch jag skola emedlertid mäta ut distansen.

FAULKLAND Mitt vapen, sir?

ACRES Åh prat! Sir Lucius, jag ämnar inte slåss med mister Faulkland. Dessa båda hedersmän äro mina synnerligt goda vänner.

SIR LUCIUS /till Faulkland/ Huru sir, kom ni inte hit för att duellera med herr Acres?

FAULKLAND Hej, på min heder, sir.

SIR LUCIUS Detta är högst infamt, mina herrar – men som tre af oss infunnit oss på platsen, hoppas jag att ni mister Faulkland inte vill af nyck störa partiet och stå fåfäng, då ni behöfves såsom fjerde man?

ABSOLUTE För all del, slåss du, min bästa Faulkland för att göra sir Lucius till nöjes!

FAULKLAND Nå väl då, om herr Acres är så angelägen om saken ----

ACRES Ne – nenej, mister Faulkland, jag skall bära mitt missöde som en Christen. – Ni ser, sir Lucius, att jag inte har den ringaste anledning att slåss, och har ni ingenting deremot, så tror jag att jag ger hela affären på båten.

SIR LUCIUS Hör på, min gunsti herre, det går sannerligen inte an att skörta med mig. Säkerligen har ni väl utmanat någon, efter allt hvad jag förmodar.

ACRES Hör sir Lucius, jag skall ha den äran säga er att det är en Beverley som jag manat ut – en karl som inte vågar visa sitt ansigte! – vore han här, bara, skulle jag genast nödga honom att afstå från sina anspråk –

ABSOLUTE Vänta Rob, jag vill upplysa dig om en sak – det finns ingen Beverley. Den person som antagit detta namn står framför dig, och som hans anspråk äro aldeles desamma både som löjtnant och kapten, så är han redo att understöda dem på hvad sätt du behagar.

SIR LUCIUS Godt, detta är resonabelt taladt. Nu har ni ju anledning att ----

ACRES Hvad, slåss med min vän, min gamle hedersvän och granne Jack Absolute? Nej inte om han femti gånger vore Beverley!

SIR LUCIUS Mister Acres, er tapperhet har dunstat bort just med fart!

ACRES Nej vasserra blåsbäljar och hetsjagt! – Jag skall gerna bli sekundant åt er om ni behagar, och ni äger att befalla öfver min ringa person i fall ni skulle gå



ur striden till friden. Jag skaffar er en hygglig grafplats här i klosterkyrkan, eller ock, om ni hellre vill, lagar jag att ni blir öppnad och balsamerad och sänd till ert familjegods Blunderbuss-hall-, allt med allrastörsta nöje, jag försäkrar!

SIR LUCIUS Bah! Ni är en stackare!

ACRES Gifven akt, gentlemän, han kallar mig en stackare, märken ordet, mina herrar stackare, vid min tapperhet!

SIR LUCIUS Hvad då, sir?

ACRES Hör mig sir Lucius, inte att jag frågar efter ordet, stackare; stackare kan sägas på skämt, ja, till och med i välmening. Men om ni hade kallat mig en poltron då! –

SIR LUCIUS Hvad då, sir?

ACRES Då skulle jag tyckt, att ni sagt mig en sottise midt på landsvägen.

SIR LUCIUS Det är under min värdighet att befatta mig med er.

ABSOLUTE Nej, sir Lucius, ni kan inte få en bättre sekundant än min vän Acres. – Det är en helvetes karl; öfverallt i landsorten kallad Robert le Diable. Han dödar gemenligen en karl i veckan. Inte sannt, Rob?

ACRES Ja, hemma, ja! –

SIR LUCIUS Godt. Det är nu vår tur herr kapten. Välkommen då, min lille underhandlare! /drar ut sitt svärd/ Fråa gentlemannen der om han godvilligt vill försaka den unga flickan, eller om vi ska tvinga honom dertill?

ABSOLUTE Kom då, min herre; drar värjan/ När ni inte är nöjd med en vänlig underhandling, så, se här mitt svar. /Sir Anthony, David och fruntimren komma in/

DAVID Stöt ned dem, söte sir Anthony! Stöt ned dem, min herre i synnerhet, och bind honom till händer och fötter för allmänna säkerheten skull!

SIR ANTHONY Stick in svärdet, Jack, stick in svärdet, eljest blir jag topp ursinning; - hur kom du att duellera?

ABSOLUTE I sanning, min far, den här gentlemannen kan lemna er bättre besked än jag: det var han som manade ut mig, och ni vet, att jag är i Hans Majt tjänst.

SIR ANTHONY En mycket lofvande ungdom! Jag ertappar honom då han är färdig att skära halsen af en person, och han underrättar mig att han tjänar Hans Majestät. Hör på knekt, hur vågar du väl att dra Konungens swärd mot en af hans undersåtar?

ABSOLUTE Jag säger ju att gentlemannen der, manat ut mig utan att säga sina skäl.

SIR ANTHONY God dam! Sir, hur kom ni att mana ut min son utan att säga era skäl?

SIR LUCIUS Er son, sir, förolämpade mig på ett sätt som min heder inte kunde fördraga.

SIR ANTHONY För fan! Jack, huru vågade du förolämpa gentlemannen på ett sätt som hans heder inte kunde fördraga?

FRU MALAPROP Se så, mina herrar, ingen heder inför damerna. Kapten Absolute ett ord: hur kunde ni skrämma oss så? Se bara lilla Lydia! hvad hon varit orolig för er!

ABSOLUTE För att jag skulle bli dödad eller sparad?

FRU MALAPROP Nej, seså, inga illutioner till det förflutna. Lydia är nu helt förståndig; tala barn.

SIR LUCIUS Med er tillåtelse, min fru, torde äfven jag få anhålla om ett ord i laget. Jag tror mig kunna förklara den unga damens tystnad: hör mig ---

LYDIA Hvad menar ni, sir?

SIR LUCIUS Se så, min Miranda, vi måste vara allvarsamma nu; här är icke tid för skämt vidare.

LYDIA Det är sannt, sir, och denna er anmärkning uppmanar mig att erbjuda kapten Absolute hand och hjerta, och bedja om hans tillbaka.

ABSOLUTE Lydia, tack! – Sir Lucius jag märker tydligt att här måste vara något misstag i afseende på denna förolämpning ni påstår mig hafva tillskyndat er – jag anhåller om er förlåtelse: men hvad den unga damen beträffar som hedrat mig med sitt bifall, så vill jag i detta fall, understödja mina anspråk mot hvilken som helst.

SIR ANTHONY Rätt sagt, Jack! Och jag vill hjälpa dig.

ACRES Jag afsäger mig alla mina pretenskioner ... jag pretenderar ingenting i verlden, och om jag inte kan få en hustru utan att duellera mig till henne, vid min tapperhet! Vill jag icke då heller förblifva ungar i all min dar.

SIR LUCIUS Kapten, gif mig er hand. En förolämpning som afbedes på ett ädelt sätt är första steget till en vänskapsförbindelse, men hvad damen beträffar -- skulle hon väl vilja förneka sin egen handstil? /Tar fram några bref/

FRU MALAPROP O´nu skall han säkert förråda hela vår hemlighetsfulla förbindelse! – Sir Lucius! – Kanske att jag kan lösa denna Gordianska knut! –

SIR LUCIUS Nej sir Lucius, det är jag verkligen inte. – /Absolute och Lydia draga sig tillbaka/

FRU MALAPROP Sir Lucius O´Trigger. – Otacksamme! Jag erkänner denna ljufva villa – förlåt min rodnad. – Det är jag som är Miranda!

SIR LUCIUS Ni Miranda, ni! – Bah! – besvara er inte!

FRU MALAPROP Huru, ni barbariske van Dyk-Vandal ville jag säga – dessa bref äro mina – en gång då ni bättre förstår att öfverskatta min bevågenhet torde jag måhända kunna förmå mig att upmuntra era avancer.

SIR ANTHONY Rätt så fru Malaprop, blif inte modfälld, ni är ännu i er ålders blomma.

FRU MALAPROP Ack sir Anthony! Alla karlar äro vilddjur! Det finns ingen mansperson som inte är en Boa inskriptor!

FAULKLAND Julia! Hoppet är ett barn af ångren! ...

JULIA Faulkland! I trots af alla beslut blir jag min kärlek trogen.

FAULKLAND Ack hur lycklig du gör mig.

SIR LUCIUS Se så, nu hoppas jag, att alla äro nöjda, ty om jag misslyckats, så är jag ändå belåten med att andra lyckats bättre.

ACRES Myrtenkransar och bröllopsdans Söte sir Anthony, vore det inte bäst att hela verlden gifte sig till förekommande af krängel och krakel, rivaler, dueller, balsamering och slagsmål?

SIR ANTHONY Ja men lyckan är en qvinna, och om hennes gunst blifve vi dock alla rivaler.

## **Ridån faller**

### **Slut**

**She´ridan, Richard** Brinsley, 1751-1816, brittisk teaterman och politiker av irländskt ursprung. Debutkomedin *The Rivals* (1775; ”Rivalerna”) blev stor succé, och följdes av S:s mästerverk *The School for Scandal* (1780; ”Skandalskolan”). Bland S:s övriga pjäser märks *A Trip to Scarborough* (1781) och *The Critic* (1781), båda typiskt nog omarbetningar av komedier från restaurationstiden. S. var 1776-1809 chef för Drury Lane-teatern. Från 1780 ägnade han sig åt politik för whigpartiet, med stor framgång, speciellt som talare i underhuset.

Ur Nationalencyklopedin

